

A' Dög-halál
ISTEN HARCZA
az Emberekkel:

Mellyben meg-mutatódik, mint
győzedelmeskedik Isten a' Testen. Miképen
forgassa pedig Ember magát ebbē a' hartzban,
és minémü Hadi Lelki kēzūlete légyen, ar-
ról oktattatik e' Rövid együgyü Munka
által a' halandó Ember.

Mellyet erőtlen ségi között kēfitvén;

AZ ERDÉLYI MÉLTÓSÁGOS, TISZTE-
LETES, és NEMES

REFORMATUS STATUS-

N A K

alázatosan ajánl

S O O S F E R E N C Z,

Erdélyben Reformatus

SUPERINTENDENS.

KOLOSVÁRATT,

Nyomt. TELEGDI P. SAMUEL 1720. éft.

Esa. 26 : 21.

Imé az UR ki-jö az ő helyéből, hogy meg-büntesse e' földnek lakosinak álnokságokat: és meg-jelenti a' föld az ő véreit; és az ő meg-ölettetteit többé el-nem fedezi.

Esa. 27 : 4.

Nints nékem haragom (mond Isten,) de ha a' tövis-sel, és galagonyával fembe botsát valaki víjádál-ra, reá robanok, és mind meg-gyújtom.

'Sólt. 49 : 8, és 10.

Az ő atyafiát senki meg-nem válthatja, sem meg-nem adhatja Istennek az ő váltságának árát, hogy élne mind örökké, és ne látná joba a' koporsót.

Esa. 40 : 1, 2.

Vigasztaljátok, vigasztaljátok az én Népemet, azt mondja a' ti Istenetek. Szóljátok Férusálemnek kedve ferint-valókat, és hirdesétek neki, hogy el-tölt az ő vitézkedésének ideje, hogy meg-botsát-tatott az ő hüne: hogy kétképen való jutalmat-is el-vött az UR kezéből minden ő bűneiert.

MÉLTÓSÁGOS, TISZTELETES,
és NEMES, REFORMATA RELIGION lévő.
ERDÉLYI STATUS.

HA meg-nézem lép, jeles, és feles-
zamból álló állapotját a' Hazában Re-
ligiónknak; ha Méltóságára vigyá-
zok; ha a' Tudománynak az Irásokat olvas-
ható emberekben méltó terjedését, mellyet
a' Szent Irásoknak gyermekségektől fogván
való olvasásiból vettének az emberek, meg-
tekintem: nem egynéhány plagulákból álló
kicsiny Munkával kellett volna egy *STATUS*
meg-tisztelnem; hanem egész *Corpus*sal,
mondjam *Volumennel*, nagy türedék pappi-
rosból álló Könyvvel. Nem olyan együ-
gyű főkből álló és a' Magyar *Stylus*nak pom-
pás voltát nem érő bevédekkel kell vala
(: mellyen sokszor inkább kapnak az embe-
rek :) ki-mutatnom magamat. Mélysege-
sebb dolgokat-is ne-talám kívánt volna a'
M. T. N. *STATUS*; mellyben ugyan kétfé-
más Munkám által tudnék eleget tenni; de
hadd veszedjenek azon egy kevésé a' pap-
pirosat eméltő molyok. En mostan, édes

Religióm, e' kitsíny elől-járó 'sengével kedveskedem; Itennél lévén titokban, ha még az aratás-is következhetik a' 'sengének bemutatása után. Igen biztat az a' gondolat, e' méréségemben; hogy a' nagy könyveknek olvasásában nagyobb a' faradtság; és az időt el-foglalja az embertől, és meg-ünja az olvasó: és kedvesebb a' kitsíny *corpus*ban lévő *Livius*, mint sem a' melly nagy Könyvtartó helyben-is nehezen férhet-bé.

E' mellett, a' *Pestis*ről írott, Deák Nyelven ki-adatott Munkámban, melly fogadást tettem; hogy a' gyengék' kedvéért, a' magunk föületett Nyelven-is tégyek valami Oktatást a' Döghalál állapotjáról; hogy a' kik másokhoz hasonlítottván, tsak tsetsemök, és erős eledelhez nem szoktanak, azok-is taníttassanak, annak a' fogadásnak-is eleget kell tennem: Gyenge a' Munka; gyengéknek való. A' Dolog a' miről írok igen nagy; mert az Isten Harczaról írok: a' nagy elmék vegyék elnéjekre, és a' kitsíny elmékedést vigyék nagyobbra. *Plinius Junior* Éava: Nints olly rosz könyv, a' mellyből a' jóelme ne tanulhasson. Én ezzel a' *Devotió*val rekesztem-bé eddig való beszélgetésimet, mellyet

mellyet olvasunk az *Ésaiás* Profétának 60. Rész. 20. v. *A' te Napod ne menjen többé alá, és a' te Hóladod ne fogyatkozzék el; hanem legyen a' Jehova néked örökkévaló világosságod; és a' te keserűségidnek napjainak adjon végét.* És tellyesítse-meg Isten rajtunk ugyanazon Profétánál lévő vigasztalást; 43. Rész. 2. v. *Mikor a' vizeken által-menéndék; veled léflek, és a' vizek el-nem borítanak téged. Mikor a' tüzön járándék, meg-nem égk, és a' láng meg-nem perjel téged.*

A' MÉLT. TISZT. N. E. R. STATUSNAK

Nagyságtoknak 's Kegyelmeteknek

alázatos Szolgája;

SOÓS FERENCZ;

E. R. P.

Irtam Kolosvárott,
1720. éftendőben,
Böjtmás hav. 26. napj.

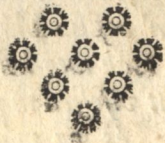
A' Kegyes Olvasóhoz.

Irtam a' Döghalál állapotjáról, a' Deák Nyelven; mellyben igyekeztem a' nagy, és vetélkedéshez fokott elméknék tenni eleget; a' kik a' Döghalál állapotjáról tudós, mély, és megfontolásra méltó kérdéseket foktanak tenni: mellyekben mit tselekedhettem, másoké megítélni. Mint kelljen külső eszközökkel élni maga óltalmára embernek a' Dögnék idején, arról is bőven emlekeztem. De meg-emlekezvén rólad gyenge, az idegen nyelvet nem értő, a' természetben lévő dolgoknak titkos okainak és munkájának által-látására nem gyakoroltatott elméjű ember; a' ki inkább kívánék Lelki orvossággal a' Méregnek idején orvosoltatni, mint sem a' külső óltalmazóeszközökhöz ragaszkodni; kedvedért a' Döghalálról való Munkámat magunk Nyelven való írással rekeftém-bé. Tsakbogy elmédre vedd, s magad felől úgy ítélj; hogy mikor Döghalál között vagy, akkor Istened Harczán vagy; Istén rendkívül küzködik teveled; mellyre-is, mintegy Lelki vitéznek el-kell készíttetned: itt fegyver az Istén kezében; azért fegyverednek kell lenni a' te hitednek kezében-is magad óltalmára.

Nem-

Nem-is láthatom által, mitsoda nevezettel illetetném inkább a' Döghalált, midőn a' megbaragudott Istén keze, s nyilai által, nagyobb halmok rakattatnak; mint sem az Országos Hadi Seregeknek meg-ütkezésekben történik; hanem hogy URnak Harczának (: Bellum Domini, aut Prælium :) nevezem a' Döghalált. Egy Tudós R. Catholicus Doctor a' Döghalál állapotjáról írván, nevezte azont URnak Harczának: kitől-is azon Titulust és nevezetet magamévá tettem. Tzélom azért az, hogy tégedet igazgassalak ez nemes, de erős Harczban; mikor Clasicumát, Harczra indító fevát hallod a' nagy Hadakozó Királynak, mi tévő légy akkor, és mint előzzed-meg, hogy ellenséges ellen való fel-indulását Istenednek le-tsendesítbesséd; hogy harczban és perben ne álljon az Istén veled, Házaddal, és Házaddal. Ha pedig el-tökéllött fándékát vetted a' közönséges bünöknek meg-büntetésére, a' bofszú-állásra készülő Isteni nagy Felségnek, és tsak meg-kell lenni a' Harcznak; akkor-is mint viseljed magadat, kevés főval meg-tanítlak: és ha már Istened öldöklő fegyverének éli által sebet vettél; és vagy magad, vagy ferelmesid, és Házad mintegy ugyan beverék az Istén lábai alatt, és látod jobb és bal

és bal kezéd felől sok ezerezen búllanak-el; akkor-is mi tévő légy, és mihez tartsad magadat, előbe rakogatom: Ha múlik a' Döghalál által való harc, és meg-maradhattál, tifted mi legyen, veled meg-értetem. Egy fővel, a' Pestis előtt, a' Pestisben, a' Pestis után való tifted felől bizonyossá téflek: Mellyből ha mi lelki épülést vehetk; adj ditsőséget az Istennek; kívánj jót a' Munka Irónak, a' ki hozzád való fives indulatját e' jó kívánsággal-is meg-petséli. " Légyen a' te ségedséged az URtól, a' ki terem-tette a' mennyet és a' földet: ne engedje, hogy a' te lábad el-essék; mert nem kunnyadoz a' te Örizöd; a' ki legyen tenéked árnyékod, és legyen jobb kezéd felől: ne ártson nappal tenéked a' Nap az ő melegével, és a' Hóld éjtfaká az ő fényével. " Solt. 121: v. 2. ésköv. y.

Az Isten

Az Isten Döghalál által harcra való kézületit meg-értő embernek
ELSŐ OKTATÁSA.

Döghalál által öldöklést tenni akaró élet 's halál Urának, midőn előre igyekezetit meg-értheted, és ezedbe veheted, hogy Döghalál által való pusztítást akar e' földön kövteni, mint valami ellenség; ezeket tselekedjed: Elsőben: jól meg-fontold, ki költ-fel a' hartzra, és kik ellen; mitsoda kézületi vagyon hatalmas Bajnokodnak, és ki ő az ő erejében; és ki vagy te, és mi? A' Hadnak Vezére a' Seregeknek URa, a' ditsőségnek Királya, az erős és hatalmas UR, a' kinek neve erős hadakozó UR: Solt. 24: 8. a' kinek femei olyanok, mint a' tűznek lángja; a' ki öltözött vérrel meg-festett ruhába; a' kinek fájából származik éles fegyver, hogy azal által-verje a' pogányokat; a' kinek ruhájin, tomporán van írva az ő neve: Királyoknak Királya, és Uraknak URa: Jelen. 19: 12. és követk: v-ben: a' ki fel-öltözi (a' Döghalálnak idején) a' bokéu-állást, mintegy ruhát, és búsulással körül-vézi magát, mintegy (: hadi:) palásttal, Esai. 59: 17. úgy, hogy mikor tapodja a' népet búsultában, veresebb (: helyesebben, véresebb:) legyen az ő ruhája, mint sem a' bor nyomónak ruhája. Esai. 63: 2. Ki felől ilyen emlekezetet
A hagyott

hagyott a' Jób Pátriárka; 9. Réf. 11. v. és követk:
 v-ben "Imé ha el-mégyen-is én mellettem, mind-
 "azáltal nem láthatom-meg; ha által-mégyen-is
 "rajtam, mindazáltal ezembe nem vezem ötet.
 "v. 12. Ha mit el-ragad, kitsoda kényszeríti arra,
 "hogy vívza adja azt; és kitsoda mondhatja néki,
 "mit tselekezel. v. 13. Hogyha az Isten megnem
 "téríti az ő haragját; az ő birodalma alatt a' ke-
 "velységnek óltalmazóji meg-törettenek. Kinek
 "az ő orczája előtt Döghalál jár, és lábai előtt tü-
 "zes Kelések járnak. Habak. 3: 5. De kitsoda
 tudhatná ennek az erős URnak hatalmas erejít le-
 írni? a' kinek orczája előtt a' hegyek meg-rendül-
 nek, az-halmok le-éakadoznak, és a' kinek éavá-
 ra a' folyóvizek és a' tenger el-éaradnak. Meg-
 efnértük, ki légyen a' Bajnok; immár magunkat-
 is meg-tekintsük, mitsodák vagyunk, mennyi erő-
 vel bírunk, és mint menjünk-ki az el-kerülhetet-
 len, vijaskodásra: mivel pediglen magunk semmi-
 ségét, tehetetlenségét elégedendőképen esmérjük,
 elég lesz minékünk ezt meg-vallanunk, hogy mi
 ollyanok vagyunk, mint a' fű, és mint a' mező-
 nek virága a' mi ékességünk. Esai. 40. Nem kell
 több, tsak az Isten haragjának egy *fole reánk fuj-
 jon*, mindjárt meg-éaradunk, Solt. 103. és mint
 valami *akfú tsipke bokrok*, és *akéú* fenyő tövisek,
 mihelyt az égő tűz, a' meg-haragutt Isten, meg-
 tüzessedett lábival tapodni kezd, menten meg-é-
 günk, meg-éméftetünk. Esai. 27: 5.

Másadfor: Mitsoda kézülettel jöhet ellentünk,
 és mitsoda seregekből áll egész tábora, ki kell ta-
 nál.

nálnunk: a' magunk erőtelen hadi kézületünket,
 harcra való tehetségünket jól meg-kell fontol-
 nunk: A' mi ellenünk meg-indúlt, meg-öldököl-
 tetésünkre Döghalált készítő nagy *Imperátor*nak,
 és erős hadakozó URnak kézületit a' mi illeri; kitsoda
 az, a' ki annak éamos seregeit rendbe vehesse, és meg
 éámlálhassa? Ha akar, egy Angyalt botsát-el, fegy-
 vert ád kezébe, le-vág egy reggeltől fogva ebédig
 70000 embereket, mint *Dávid* idejében. (*Sidó Jófés*
 áteletit éerint) 2 Sam. 24. Ha akar, egy éjtéaka egy
 Angyál által le-vágathat 185000 vitészégre ter-
 met embereket, mint a' *Sénakerib* táborába meg-
 esert. Esai. 37. Réf. Ha akar, a' Sátán által tézi az
 öldöklést, mint tselekedett az Egyiptombéliekkel,
 minden első éülötteiket meg-öletvén: 2 Móf 11.
 Solt. 78: 49. *Botsáta ő reájok gonof Angyaloknak*
nyilaikat. Ha akar, a' Napnak melege által árt nap-
 pal, és a' Hóldnak fényével éjtéaka, Solt. 121.
 és a' Tsillagok által az ő helyekből, és a' *Plánéták*
 nak mérges reánk tekintések által harczolhat ellé-
 nünk, mint *Sisera* ellen, Bir. 5: 20. Ha akar,
 fel-ülteti egy sárga lóra a' halált, a' kit követ a'
 koporsó, és parantsolatot ád néki, hogy (:ha
 többet nem:) a' földnek negyed részét ölje-meg. Jel.
 6: 8. Ha akar, a' levegő eget úgy készíti-el, hogy az-is
 meg-sürüdvén meg-fojtsen bennünket; mint meg-
 éokott esni a' meg-vezett mély kútakban; a' bé-
 tsínált gabonás vermekben; a' hova ha ki bé-erefti
 magát, éörnyü halála vagyon. Ha akar, a' föld-
 ben lévő Ertz nemekből fel-jövő gőzölgésekből ké-

Érti ellenünk a' mérget : Ha akar, tsak fól; es azt mondja a' mit Sz Péter *Safirának* monda: *Tsel. 5: 9. Imé a' Temetőknek lábaik az ajtó előtt vannak, és tégedet ki-viknek; és azonnal meg-bala.* El-végezem; Valakinek int, parantsol; örömeft elő-áll, és maga vonogatása nélkül. Mért tsak külsőképen-is a' Hadi Tíztek között, olly Éoros függés vagyon, hogy egy *Százados-is* azoknak kik keze alatt vannak, ha mondja egyiknek, eredj-el, el-mégyen; és ha másnak mondja, jövel, elő mégyen: Ezt mivel, azt mivel; Mát. 8: 9. mennyivel inkább az az *Imperátor*, a' ki seregek' *UKának* neveztetik, a' mit parantsol, a' meg-léken. Solt. 33: 9.

De mi illyen hatalmas Hadi Vezérnek, és annak nagy Éámu táborának mivel álljunk ellene? mitsoda a' mi hadi *apparatusunk*, kézületünk? Egy tudós Püspöknek mondása fërint, fegyvere az *Ekléfiának*, *sunt preces & lacryma*: Itt tsak írás és könyörgés a' fegyver: A' melly-is meg-nem vetendő; mert a' ki Isten gyözönek neveztetett, és az Isten Angyalával küfködvn gyözedelmeskederr, 1 *Móf. 32: Réf.* a' felöl azt írja Hóseás Proféta, 12 *Réf. 4. 5. Küfködék az Angyallal, meg-gyözé; fra és könyörge.*

MÁSODIK OKTATÁSOD

Arról légyen; valami módon, hogy kerülhessed-el ezt a' nagy harcztot; és mint előzhernéd meg, hogy Táborát inkább más ellenségire fordítsa, és veled köfsön békeségnek fëverségét Istened.

Itt kettőt kell tselekedned; mindnyájunknak-is tselekednünk.

El.

ELsöben. Gondolkozzunk valami *Caduceator* békeség fërzö követ felöl, a' kihez bizhatnánk; hogy a' meg-haragudott Isten elejibe-el-menni-is méreztel, leff-is közel való botsáttatása; azt kegyelem kérni el-botsásuk; míg öldöklésre kézfittett roppant Hadát földünkre bé-nem hozza; és a' Hazát *Sedes bellivé* nem téfi; mert az Istennek az a' Kérdése, mellyet téfen *Jérem. 31: 11. Kitsoda az a' ki fivét arra merje birni, hogy én hozzám közelítsen?* azt hozza magával, hogy Isten elejibe nem minden mehet bátorsággal. A' Szentek közül lehet-é itt valaki segédséggel? Az Angyalok közzül egy kiváltképen való Angyalra igazítottam *Élibutól*, a' ki sok ezer Angyalok között *Angelus Orator*, az az, Isten előtt fóló, és Isten akaratját meg-magyarázó Angyal; a' ki az Istent az ö *Kegyelmefelöl* meg meri fólítani, és azt mondja az Istennek: *Tartsd-meg ötet, hogy meg-ne haljon; találtam engesztelő áldozatot. Jób. 33: 24.* a' ki neveztetvén más nével, *Jér. 31: 21. Izraeltöl való Hadnagynak*, és *Uralkodónak* mondatik: Azt az Isten maga hívja magához. Ez a' Közbenjáró Kristus, ennek fóljunk, ennek törekedjünk, ezt küldjük-el; mert erről kell hinnünk, mint Isten orczája előtt meg-jelenő Angyal felöl, hogy ő volt Az, a' kiaz Istent, mikoron ellensége vélt az Izraelnek, az ö *Kegyelmessége felöl meg-fólította, és az Izraelt meg-fabadította.* *Esá. 63: 9, 10.* fel-is vállalja; mert *Szófólónknak* magát mondattatni nem fëgyenli; tsak hogy Sz: Attyával együtt ellenünk haragja fel-ne gerjedett volna a' bünért; *mért az ö ke-*

A 3

mei-

mei is nem nevezhetik a' hamisságot. Solt. 5. és az Ité-
let ő néki, és az Atyának kezében vagyon.

Másodkor. Eljünk Lelki okossággal, és mint-
egy Hadi Stratagemával nagy alázatosságban pró-
báljunk valamit: éljünk pediglen azzal az okossá-
ggal, mellyet követett-el a' halálra fententziázta-
tott Gibeoniták Népe ama' nagy Hadi Vezér Jósua
Fejedelem előtt; a' kik mintha mezze útról mentek
vólna a' Hadi Vezér elejibe, azt tetterék; fakado-
zott ruhákban, és el-kopott sarukban jöven elő;
és azt kívánák, *köfs követéséget velünk*, és meg-
nyerék. Jof. 9. Vagy még ennél nagyobbat is tse-
lekedjünk, mint a' *Siriai Seregekből Afekben* Éorúle
's Éaladott Nép Királyával együtt tselekedék; így
gondolkodván: *az Izraelnek Királyai igen kegyel-
mes Királyok*, menjünk-ki, öltözzünk sákokban,
és vessünk kötelet nyakainkban, hogy az Izrael
Királyi előtt Kegyelmes találjunk; mellyet meg-
is tselekedvén, ezt mondják vala: *Éljen Benbadád*
a' te Éolgád! életet-is nyere. 1 Kir. 20: 31 A' kö-
tél annak vala jele, hogy megérdemlenék a' halált;
a' sákban való öltözés, úgy a' *Gibeonitáknak* is
rongyos ruhákban való öltözések, a' magok meg-
alázását jelentette: azt kell idejekorán elkövet-
nünk.

HARMADIK OKTATÁSUNK

*Arról legyen, ha ugyan csak bé-jött-is öldöklő sere-
geivel az Isten földünkbe; még-is csak mankálkod-
junk: a' Papok külön: a' Magyistratus külön: az
egész Nép külön: a' Tselédes Gazdák külön; azoknak
Tselédeik külön.*

EL

ELsöben: A' Papok tegyék tizteket; melly-is
E-c' czikkelyekben foglaltatik: (1) Minthogy a'
Pap örálló, néki trombitát kell fújni, és előre
meg-inteni a' Népet, a' Éerint, a' mint vagyon
Ezék. 33. Réf. *Ha az Örálló látja jöni a' fegyvert
a' földre, és a' trombitát meg-fuvallja, és azzal
inti a' népet; valaki hallánaja a' trombita főt, és
magára gondot nem visel, és a' fegyver el-jö, és el-
vefti ötet, az ő vére az ő fejen léfen: Az Örálló
pedig ha látja a' fegyvert, és a' trombitát nem fuj-
ja, és a' nép magára gondot nem visel, és el-jö a'
fegyver, és el-veft közzülök valamelly Lelket, az
az ember a' maga álnokságáért ragadtatott-el; de
az ő vérét annak az Örállónak kezéből kívénom-meg.*
Itt kell azért az Örállónak, hogy a' mennyire le-
het, a' porban heverő kegyességet lábra állítsa;
és ha a' kegyességhez a' következő gonofnak
hire által valami jóra való gerjedezés indult az em-
berek fivérekben, azt intéseknek mintegy fuvallása
által jobban gyúlázza; és ha Éintén temmi rette-
nést, Éivbéli meg-dobbanást nem tapasztalhatna-
is a' nép között, hanem csak a' nagy Éivbéli ke-
ményiséget, úgy illik prédikállani, hogy a' nép Éi-
vében meg-sebhedjék; és azt kérde-meg ijedteben
a' nép, a' mit a' kemény Sidók, fivérekben meg-
gyöződven, kérdenek Sz. Péter Apostoltól: *Tsel.*
2: 37. *Atyámfiai férjfiak! mit tselekedjünk?* Itt
kell a' pénitentzia-tartásra a' népet öztönözni, és
ki-kiáltania' mi vagyon Jóel Profétánál 2. Réf. 11,
12, 13, 14. *Az UK fól az ő serege előtt, mert selete
igen uagy az ő tábora; mert erős a' ki meg-tseleke-*

A 4

Éi az

Éi az ö befeledét: nagy az URnak napja, és igen rettenetes, 's ki állhatja-meg azt? És még finte mostan-is ezt mondja az UR, térjetekek-meg én hozzám tellyes ti kivetek ferint böjtöléssel-is, frással-is, kesérgéssel-is: és faggasátok kiveteket, nem rubájitokat; térjetekek a ti Uratokhoz Istentekhez, mert ö kegyelmes és irgalmas, késedelmes a' haragra, és nagy kegyelmeiségü, 's meg-tartózik a' büntetéstől. Ki tudja talám hozzátok tér, és meg-bánja fändé-kát. Igen hatharóson kell a' Papnak elejibe tenni a' népnek azokat az Isten igéreteit, mellyeket Isten ki-adott a' népnek, hogy mihelyt meg-tér a' nép az ö gonof útairól, ha finte ki-mondotta-is Isten a' gonof, meg-változtatja; a' mint vagyon Jérem. 18: 7. és követc. 5-ben: *Ha fólók a' Nép ellen, és az Ország ellen, hogy ki-gyomlálom, meg-rontom és el-vektem egy fempillantásban: Ha a' Nép melly ellen fólтам meg-tér az ö gonofságából, én-is meg-banom a' gonof, mellyet el-vegeztem vala, hogy övéle tselekedném:* Melly igékben (: noha a' Magyar fordításban meg-nem látják:) az az erő vagyon, és szép vígafalás; hogy a' melly fempillantásban ki-mondja-is Isten a' gonof, abban a' fempillantásban ha meg-tér a' bünös, el-változtatja Isten a' gonof. Attól-is nem kell meg-ijednünk, a' mitsoda kemény befelekkel él Isten Ézék Profétánál 14. Rék. 19. 5. *Ha Döghalált botzatok a' földre, és ki-öntöm az én haragomat ö reá vér-ontásra, hogy ki-vágjam ö róla az embereket, és a' harmokat; és ha Nöé, Daniel, Jób léfen-is a' földön; Élek én, az Ur Isten mondja, ha fijat, ha*

leányt

leányt szabadítanak-meg; hanem ök az ö igafságokkal szabadítják-meg tsak a' magok életeket.

Mert midön Isten úgy meg-veti a' nagy kedves Embereinek tekinteteket, nevezetes és kiváltképen való meg-indulási vannak akkor az Istennek; de akkoron-is ugyan könyörögni kell Nöének, Jób-nak, Danielnek, az az, a' kegyes, és nagy hitü embereknek: de közönségesen-is, midön olyan tententziája hallatik az Istennek, tsak el-kell kövteni az alázatos törekedést, annyival-is inkább, hogyha minékünk olyan kemény izenetet nem tetett-is Profétája által: mert mikor meg-öl-is az Isten, a' Jób példája ferint, tsak ö benne kell reménlenünk, Jób. 13: 15. ha azt mondja-is, hogy önéki nem kellünk, de még-is tsak ö hozzá folyamodjunk. Ki-mondotta vólt Isten a' sententziát Ninivé el-füllýedéséről; de a' meg-alázódás által el fordította magáról a' nép a' gonof. Meg-parantsolja Isten Jérémiásnak: *Ne törekedjél e' népért, és ne kiáltó ö érettek, se ne könyörögj, mert én meg-nem hallgatom az időben: mellyben kiáltnak én reám az ö nyomorúságokban.* Jérem. 11: 14. De ugyan tsak imádkozik a' Jérémiás, és mintegy így perel az Istennel: *Jól tudom, hogy igaz vagy URam; de még-is perlek te veled.* Jérem. 12: 1.

Masodfor: Arra tanította vala Isten az Áront, és az ö rendin való Papokat, hogy mikor a' Jehovának valami harcza lenne az Izraelnek vala-melly ellensege ellen, az Isten Frigyének Ládájával állanak-ki a' Sereg előtt. Kövefsük ezt-is el; Vegyék-fel a' Papok a' Frigy Ládát, a' kinn va-
gyon

A 5

gyon az engeftelő Tábla, és a' ki Czédrus fából és aranyból kézfittetett, és ezt magok kezén allíták a' meg-haragudott Isten orczája elejibe: Azt értem rajta; hogy a' mi Közbenjárónkat a' Jésus Kristust, ki Isteni és Emberi kettős természetből Szerkeztetett öfve; kinek közepette vagyon az Istennek törvénye, mint a' Frigy Ládában-is; és a' ki Propitiatorium-is, engeftelő Áldozatunk; azt velünk vigyük a' meg-haragudott Isten elejibe. De a' Harcz előtt a' Papok le-térdepeljenek, és így imádkozzanak:

Papok' Könyörgések.

Seregeknek Istene, erős és hadakozó hatalmas UR, földének igaz Birája! ki meg kentéd az Áront, és Fiait olly kéntéséges hivatalra, hogy közel járnának te hozzád, és ő nálók lennének kegyelmességed meg-nyerésére a' jó illatú füstnek áldozatja; de mennél közelebb vitted őket magadhoz, annál hamarébb megfentelted, és meg-ditsőitetted magadat ő közöttök itélet által: engemet-is töttél (: ha nem az Áron rendi ferint-is,) vifta akaratomnak ki-jelentőjévé, Prófétáddá, és Lelki áldozatnak meg-áldozására Papoddá; ollyan Örökkövá, kinek vigyázásomnak sérénynek kell lenni, hogy mikor akarminémü fegyvert bortsás a' földre, hirt tegyek a' népnek, hogy el-ne vesfken az ő vérében, és ne kívánjad azt az én markomból; azt-is akaratom ferint-való kéntéséges hivatalomnak esmérnem lenni, oh én Istenem és én URam! hogy a' meg-térésnek állapotját meg-künés nélkül hirdetném az egész Népnek, ezt kiáltván nékik: Földön lakozók, féljétek az Istent, és térjen-meg kiki

az ő gonofságitairól; azt pediglen olly bátorsággal kellett volna el-követnem, hogy meg-feddenék kizkit az ő gonofságáról, inkább félvén te töled a' ki a' Lelket a' Gyebennának tüzeében el-veftheted, mint sem az emberektől a' kik csak a' testet ölhetik meg.

Föl tudom Istenem! mivel senyegeted-meg a' te Prófétádat a' Jéremiást, hogy nem félvén senkitől, még a' nagy bátalmasságoktól-is, meg-mondja izenredet a' népnek; mert a' nép előtt vesfted-el a' Prófétát, és itéled-meg

Meg-rettentem Istenem! hogy meg-érttettem kizjöveteledet nyugodalmadnak helyéből, Döghalált munkálkodó Seregeid által, és már villogását öldöklő Angyalod fegyverének meg-látám; és félelmemben így kiáltok fel te hozzád Sz. Prófétáddal Ésjaiással együtt: Faj nékem, el-kell vesfkenem; mert meg-feresztetett ajakú ember vagyok, és meg-feresztetett ajakú Nép között lakozom! Faj nékem, ha a' bünben élésre az én lány és félelmes fivemtől vesflettetvén, a' Népet meg-nem intvén a' bünre okot folgáltattam; sőt ha tisttem el-múlatásával, a' vakmerő bünsöknek hónallyok alá lány párnát tettem, hogy fülíg alunnának a' bünben! mert a' Nép feme láttára ölf-meg engemet. Faj nékem, ha az én markomból sokaknak véreket keresed! holott csak egy embernek véreöl-is hogy adnék fámot? Faj nékem, ha idegen tüzet vittem öltárodra! mert a' Nép feme láttára tűzjö ki te töled, és meg-ditsőited magadat én bennem, mint az Áron fiaiban itélet által.

Esmérnem pediglen URam, és én Királyom! hogy mind ezekben vétekeztem ellened; de még-is meg-föl-litlak

lülök tégedet a' te kegyelmességed felől, és kérlek
 fiai nagy bizodalommal, ne keressed-ki senkinek vé-
 rért kezemből; a' te búslúsodban ne feddj-meg en-
 gemet, és a' te haragodban ne osztorozz engemet.
 Ne tégy engemet tsudává a' Nép előtt; hanem ke-
 gyelmednek példájává, és ne ölj-meg engemet; Rej-
 tekedben rejisd-el életemet, az éjtkaka kegyetlenke-
 dő Dögötől, és nappal repülő nyiltól; mert ha nekem
 meg-kegyelmezék, oh én idvességemnek Istene! az én
 nyelvem nagy örömmel hirdeti a' te igazságodat, és
 szabadságodat, és akkor a' bünösöket a' te útaidra
 tanítom, és meg-térnek te hozzád.

De hogy az egész Népben a' te orczád elöl ki-jövő
 Döghalál által avagy nagy tsapást tégy, avagy egé-
 fen el-vefessed az embert a' földről; ölj-meg URam
 inkább engemet! Jobb nekem el-vefnem, mint sem
 az egész Népnek, ha fíntén engemet nagy neppé ten-
 nél is: Jobb nekem a' sírban vefteglenem, mint sem
 meg-halljam a' te segyvered által esendő Puktitás
 mia égig fel-bató kiáltását, és prásat az egész nép-
 nek: Jobb nekem a' halottak között helyet találnom;
 mint sem a' Hazának, és a' Népnek külső Páftori-
 nak, Attyainak, Királyinak, Fejedelminek, és Mél-
 zóságban helyezetteteinek meg-öldöklötések felől ol-
 lyan sírást, kesergést halljak, melyet tön a' Júda
 Orfkága, midön árúvá lön jó attya Jósás Király
 nélkül, midön sebes és éles nyilak által meg-ölette-
 zett volna.

Jobb nekem a' setétbe küldettetnem ama' hatal-
 mas fő által: por vagy, és porrá kell lenned; mint
 sem meg-ballanom az édes anyáknak, mint meg an-
 nyi

nyi Rákeleknek kiáltó kavokat és sírásokat, midön
 nem találtatnának az ő édes magzatik; mint régenten
 Betlehemben, és Rámában a' Rákel sír vala, és nem
 akara vigasztalást venni, mert nem találtatnak
 vala fiai. Köjs frigyet, és ferezsz békeséget ve-
 lünk, oh békeségnek Istene! mert mi nem a' halállal
 téfünk frigyet, és nem a' koporsóval kötünk kötést,
 hogy azzal biztarnók magunkat, hogy a' ki-áradott
 ostor által nem mégyen rajtunk; hanem kívánjuk,
 légyen örök békeséged velünk, a' fővetségnek, ama'
 mi meg-tartó Krisztus Urunknak vére által; kinek
 vérében vagyon büneinknek bocsánatja, és váltságunk;
 ki-is minket azzal biztatott-meg, valamit kérén-
 dünk az ő nevében, azt meg-nyerjük.

Mi Urunk és mi Isteniünk! ne adj nékiünk ollyan
 keserves napokat, a' mellyben sírjon a' föld, és min-
 den tselédek külön: A' Dávid Hazának tselédje kü-
 lön, és az ő Feleségeik külön: A' Nátán házának tse-
 léde külön, és az ő Feleségeik külön: A' Lévi Há-
 zának tselédje külön, és az ő Feleségeik külön: A'
 Semei tselédje külön, és az ő Feleségeik külön: Min-
 den maradék tseléd külön, és az ő Feleségeik külön.

Vetkezzed-le URam a' bofskúállásnak palástját,
 kedvezz nekem, és az egész Népnek, és az ellenünk ké-
 fítettett öldöklő segyvert vedd-ki az öldöklő Angyal-
 nak kezéből: fordítsd haragodat a' Pogányokra, a'
 kik tégedet nem esmérnek; de adj nékiünk békeséget
 a' földön a' Jéfusnak nevében, Amen.

A' MAGISTRATUS TISZTI, MELLYET
 el-köveffen, minekelötte Isten a' Döghalált oko-
 zó seregei által még öldöklést nem tört a' föld-
 nek lakosiban. A' Pa-

A' Papok' hivataljáról a' vezedelmes Dögnek el-fordításáért mit tselekedjenek, Isten előtt miként törekedjenek, irást töttem és példát adtam. De hallgasson-é itt a' *Magistratus*, a' kinek ditsősége a' Népek fokaságában vagyon? kérdőre vettem magamban: bé-hunyt szemmel nézze-é a' földön uralkodó, és a' Népet, mint valami nyájját, külsőképen igazgató Pástor, a' nyájnak együtt való meg-döglését és vezedelmét? de könnyen vévém jó rendben elmémet, midőn meg olvasam *Ezékiel Profétának* 34 dik Részét; a' mellyből kitanúlhatja akárki, hogy a' *Magistratus*nak nem csak akkor kell élni vigyázással a' Nép körül, mikor a' Juhoknak kövérivel élhet; hanem az erőtelent meg-erősítse; a' beteget meg-gyógyítsa; a' meg-törettet bé-kötözesse; az el-csútt fel emelje. *ψ. 4.* Hogy az a' panasz ne legyen, a' mi vala az Izrael Pástorai ellen; hogy a' Nép a' Pástoroknak láboknak tapodását éli, és azoknak láboknak fel-zarodását *izsa. ψ. 19.*

No azért, figyelmes *Magistratus* és Tisztviselő! nem serkenj-é fel akkor, midőn Isten a' Nép ellen puftító, és útálatos Döghalál által való tsapást akar tenni? olyan lélezz-é, mint Bárak a' Birák idejében egy hadi ember, a' ki még nem-is gondolkodott, hogy az Izraelnek vezedelmére kézült sereg ellen ki-keljen, fegyvert fogjon, és a' Népet általmazza, a' míg a' gyenge *Débora* Profétissa Afzony meg-nem szólítja, és meg-nem rijogatja ezt mondván: *Kelj-fel Bárak. Birák. 4. 14.*

Fel-költ a' *Proféta*, serkentget tégedet *Magistratus*.

fratus! Jö az Isten Döghalált okozó seregeivel, mintegy ellenség: *kelj-fel, indulj-meg!* mert ha meg-nem engedteled a' meg-haragudott Istent, és frigyét nem tétele vele, már földedben bé-jött; nem látz egyebet, hanem a' meg-öletteteknek testeket a' városnak útzáiban, és minden helyekben: majd nagyobb halmokat rakat Isten földedben csak egy Angyal által-is, mint sem országos seregeknek meg-ütközésekből következhetik.

Mellyre nézve, te mondatol *Pater Patrie*, a' Hazának Attyának, mint *Jósiás*, *Jerém. 5: 3.* A' te tiszted az, hogy ez erős vijaskodásban *Móses* légy, és *Jósiás*; hogy melletted lévén *Aron*, és Fijai, Te harczolj; ök imádkozzanak. Te pedig len mikor hallod, hogy az Isten azt mondotta-ki: *Meg-ve-rem őket Döghalállal, és el-vestem őket, Téged pedig len tételek nagy néppé, és ő nállánál erősebbé, 4. Móf. 12.* mint *Móses*nek ígértetett. *2. Móf. 32: 10.* Te azt feleld reája, a' mit a' nagy *Imperator*, és hat száz ezer emberekből álló Seregeknek igazgatója a' *Móses* monda az Istennek: *Botsádmeg ezeknek bünöket! hogy ha meg nem botsátod törölj-ki engemet inkább a' te Könyvedből, a' mellyet irtál: Állj a' törésre mint Móses, midőn Isten ostromolni kezdi a' Népet; mert el-vezett volna az Izrael, ha Móses az ő válastott folgája nem állott volna az ő orczája előtt a' törésen, az ő haragjának el-fordításáért. Sólt. 106: 23.*

De itt igen meg-vísgáljad dolgaidat, ha nem magad adtál-é okot reája, hogy a' Népek ellenségévé váljék az Isten; mert gyakorta Isten a' Népet a' nagy

a' Nagy emberek miatt bünteti-meg; a' minthogy sokkor a' Népben bünteti-meg a' Nagyembereket. Több példa bár ne légyen előtted; hanem a' *Dávid* Királyé; a' kinek fel-fúvalkodtságaért, és népiben való ditsekedéséért mene-ki a' Harmad napi Döghalál felől való sententzia: meg-tekintsed azt-is, ha az Isten városát (: az az, igazgatásodra bizattatott Népet :) tisztán tartottad; és jó reggel el-veztetted a' földnek latrait; ki-gyomláltad az URnak városából a' hamiságnak tselekedőit, mellyel *Dávid* ditsekedik: *Sólt.* 101. De illendő hogy azon egész 'Sóltárt el-olvasd-

Mostan azért, a' mit eddig el-múlattál-is, im elődbe adom mit keljen tselekedned; hogy annyi-val-is inkább majd veled és népeddel harczolni akaró, meg-haragudott Istenednek ellenséges meg-indulását meg-tsendesíthesd.

Jusson ezedbe Népnek Vezére, jó *Magistratus*, hogy tégedet tett az Isten maga képében bozúál-lásának *Ministerévé*, ezközévé, a' gonoszok ellen; azért-is adott Isten fegyvert a' te kezébe, hogy a' földnek latrait fegyverrel-is meg-büntesd. *Róm.* 13: 4. és ha azt el-követed, nem kételeníttek Istened maga venni kezébe a' fegyvert. Arról-is emlékezzél-meg, hogy egy gonosz embernek általad való meg-büntetéséből-is, engedelemre viheted jó Istenedet, a' mikor az egész Népnek-is el-kellene vezni, egy *privatus* magános embernek büne miatt-is: Ha *Jósué* amaz Isten *anathemája* ellen lopó tolvaj *Hákánt* el nem vezri vala, nagy károk lett volna az Izraelbéli Seregeknek, az *Az* Varos-

Városhéli ellenségnek győzedelmeskedéséből; és már az egy ember gonofságaért-is jól meg-lakola az Izrael, a' midőn el-hullván közzülök némelleyek, az egész Népnek tve-is el-olvada; de Isten tanátsából a' jó Tisztviselő *Jósué* hamar ki-keresé, ki miatt indult, és lett a' népnek kára; ki-keresvén pediglen a' gonosztévőt, *Hákánt* egész Háza Népével együtt meg-követteré; azután pediglen tüzzel őket meg-égetteté. *Jóf.* 4. Ha *Dávid* meg-nem büntet vala némelleyeket a' *Saul* Házanépe közzül, mivelhogy *Saul* a' *Gibeonit* aknak *Jósué*val kötött Frigyeket semminek vélvén, őket igen el-veztette vala: A' három éztendeig tartó nagy éhség többre ment volna a' *Dávid* idejében; De fel-akasztata a' Frigy rontó Ház nép közzül némelleyeket, és nem vete-el az egész Izrael. *2Sam.* 21. Réf. mellyből vegy tanúságot; hogy mindenkoron, de kiváltképen Istenednek közönséges meg-indulásának idején irtsad a' gonoszokat: Ha azon munkás vagy, hogy mindenféle Dögöt szerezhető útfák, házak, fémteit el-tisztíttassad, sokkal inkább a' Dögnél-is utálatosabb czégeres bünösöket tisztítsad-ki az Isten városából. Erre tudom azt mondog: a' Papok fogják pártját a' gonosz tévőnek, és tisztedet véghez nem viheted. En pediglen az Isten bezedével tartom, az Oltár mellől-is el-vonjad a' halált érdemlő gonosz latrot *2Móf.* 21: 14.

A' Kegyes, és Istennek haragját a' Népről elfordítani akaró *Magistratus* ha arra vigyáz, hogy a' Nép pompát ne üzzön, annál-is inkábbblan ételben, italban, vendégeskedésben, és ezekkel együtt járó

járó tombolásokban ne gyakorolja magát, tilalmat és akadályt tévén; igen jól tselekezi, hogy ne legyen az Istennek az a' panasz, mellyet olvasunk Eia 1: 5. hogy lett Júda ellen, *Mi az oka, mennél inkább ostromlak, annál inkább nevelitek a' bünt?* és ne vihessé véghez a' Nép azt, hogy mikor a' Jehova, a' Seregeknek URa, sirásra, jajgatásra, magok meg-kopasztására hívja a' Népet; még is öröm, vigaság, ökröknek le-vágása, juhoknak meg-ölése, hús étel, bor itall legyen a' Nép között; és az Epicureusok módja érintett ne kiáltsa a' Nép: Együnk, igyunk, mert hólnap meg-halunk: Mert ha ilyen dolog mégyenfel a' Seregeknek URának süleibe, meg-nem bősáttatik az a' hamisság, míg meg-hal a' Nép; azt mondja a' Seregeknek URa. Eia. 22: 12, 13, 14.

Azt-is ítélje a' Kegyes Magistratus, a' meg-haragudott Isten orczájának meg-engeftelésének egy útjának lenni; ha a' Jóel Profétánál, Réf. 2. v. 16, 17, 18. lévő Istennek tanátsa kerint, böjtöt feneltet, gyülest hirdettet; a' véneket, az aprótskákat, és a' tsets-fopókat-is, magok meg-alázására serkentetteti; hogy ki-menjen a' Volegény-is az ö belső házából, és a' Menyasszony az ö ágyasházából; a' tornácz között, és az óltár között a' Papok, az URnak Solgáji sirjanak; 's mondják ezt: Légy kegyelmes URam a' te Népedhez, és ne bősátsad Eidalomra a' te örökségedet, hogy a' Pogányok ö rajtok ne uralkodjanak! Hogy ne mondják a' Népek: Hol vagyon az ö Istenek? melly dolgot ha véghezviven a' Kegyes Magistratus, meg-nyeri azt; Hogy nagy buzgó keretettel hozzá fogadja az UR az ö földet,

dét, 's meg-kegyelmez az ö Népének. Tegye azért a' porba bizonyos ideig minden ditsóságát a' Népnek külső legeltető Pástora, és meg-emlekezen arról a' mi vagyon a' 82. Soltár 7 versében, *hogy kétség nélkül a' magasságos Istennek Fijai-is (: a' kik úgy neveztetnek:) mintegy köz Emberek meghalnak, és inint akárki a' Fejedelmek-is el-hullanak: alázatos törekedést tegyen Isten előtt, így imádkozván:*

Magyistratus Könyörgése.

Uralkodó nagy Isten! Királyoknak Királya, Uraknak URa! Ki Eabados tetkésed kerint ülteted a' földnek Birájit a' tisztességnek fékibe; ki által a' Fejedelmek-is viselik a' Fejedelemséget; a' ki úgy ötköztöd az emberek fájának a' tisztességet, és a' Birói ítéletet; hogy meg-keljen esmérni mindeneknek, nem Naptámadatról, sem Napnyugotról; sem nem a' Puktából jó a' fel-magasztaltatás; hanem te töled igaz Birótól, a' ki egyet meg-alázf, mászt pediglen fel-magasztalf.

En meg-esmértem, hogy te töttél engemet Pástorrá Néped között, és sokáknak igazgatásokat biztad lelkemre: Sokaknak óltalmazásokat adtad által kezemre: Sokaknak meg-romlásokat engedted orvoslásomra: Sok gonofoknak ki-irrasokat biztad, töled kezembé adattatott fegyveredre.

Meg-rettenem frvemben, hogy Döghalál által püfritani indultál a' földre, és ki-jöttél a' tökéletes képségü Sionból az ítélet-rételre; és már nem hallgatf; hanem elő-falítottad a' Földet Napkelettről fogva, mind Napnyugotig; hogy meg-üelsz: Tüz mégyen

mégyen előtted, és forgó-kél vagyon körülötted: Faj nekem, ha a' Nép ollynak találtatik, mint az ártatlan bűrányok, és az én fel-szvalkodott éivemnek munkájából (: mint Dávidnak:) érkezik a' föld népének öldöklő Angyalod által fámos ki-vágattatása! Faj nékem, ha ok ártatlanok; én pedig el-fordultságot tselekedtem! Fordúljon, fordúljon inkább én ellenem a' te ki-vontt, és már villogtatásban lévő fegyvered; mint sem hogy meg-nem kegyelmeznél a' Népnek! Ha meg-nem engedtetel az egész Földhöz, bátor nékem azt az ígéretet tennéd, hogy engemet, és az én házamat nagy Néppé tejedétek; mint régenten ígértel a' te büsleges fogádnak a' Mósesnek; ugyan csak azt felelném a' Mósesel együtt: Ha meg-nem akarék URam kegyelmezni a' Népnek, engemet inkább öl-meg, és törölj-ki a' te könyvedből, a' mellyet irtál.

De tudom, igaz Birám, ki az Isteneknek Istenek vagy, kegyelmiségedet olly gazdagnak lenni, bűn bocsátó jóvöltodat olly bőségesnek, hogy mind én rólam, mind a' földnek lakosiról, meg bocsátván bűnünket, el-fordíthatod a' Puftító útálatosságot; mert a' kiken akarék könyörölni, könyörülheték azokon; és a' kinek kegyelmes akarék lenni, kegyelmes leheték: Es nértessék meg azért a' Fehovának erőssége mi rajtunk, a' miképen fölöttal: a' Fehova erős, irgalmas, és kegyelmes Isten; késedelmes az haragra, nagy irgalomságú és igazságú. Ki meg-tartja irgalomságát ezer-iziglen, el-véki a' hamiságot, és a' vétkeket; a' bünt, a' bűnöst büntetés nélkül nem hagyja; meg-látogatja az atyáknak álnokságokat a' fiakban, és a' fiaknak fiaikban harmad és negyed iziglen: Fordítsd-

dítsd-el URam, fordítsd-el! a' balálnak a' mérges dög által való uralkodását: Tedd-le ellenünk való kár-ragodat; ostromlásunkra kétfutetett seregedet fordítsad a' pogányokra; adj békeséget nekem, és az egész földnek, Amen.

KÖZÖNSÉGESEN MINDEN FMBEREKNEK, a' kik meg-hallották az URnak el-következendő, és az ostromlásra már el-kétfutetett hadi seregeinek fenn-állásokat, és azok által meg-esetű keserves meg-öldöklötésünket ekekbe vöttek; ti-fetek és köteleiségek ez:

OH földnek Nepe! hallgaté-é akkor, mikor a' Papok már sírnak a' Pitvar és az Oltár között! tsendességben vagy-é akkor, mikor már az Uralkodók-is ki-köttek ti-fetességeknek székekből, és a' porban hevernek, nyögnek, és törekednek, és az Isten előtt a' töreien állanak? Avagy nem tanulnad-é meg ama' bölts História író Sidó Jósefból, a' ki a' Döghalál felel azt írta, hogy az ollyan nagy gonosz, a' melly egyaránt illeti az Uralkodókat és alatta valókat, a' mellytől úgy félhet egyik, mint a' másik, Antiq. Lib. 1. cap. 10. Avagy a' Jehovának fegyvere nem emélti-é meg úgy egyiket, mint a' másikat? mellyet csak a' külső fegyver-is véghez fokott vinni: a' mint meg-olvashatod, 2 Sam. 11: 25. a' hol így szól Dávid Király: Monda Dávid a' Követnek: Ezt mondjad Joábnak, ne legyen ez felettébb ellened; mert a' fegyver kinté úgy meg-emélt egyet, mint mást; ne tagítsad azért a' viadalt a' Város ellen, és rontsd-el azt; a' Népet pedig biztassad.

Olvassad meg akárki légy az *Ézékiel Profétának* 2. Réf. 5 és követk. 5. meg-tanúlhatod, hogy mikor Isten valamely Város, avagy Ország ellen férjfiakat fegyverkezett-fel, öldöklő szerzámot kötvén oldalokra, azoknak Istentől adatrattott rendek ez: *Menjetek által a Városon ö utánna, és vágjátok: ne kedvezzen a ti femetek, és ne könyörüljetez; véneket, ifjakat, füzeket, kitsinyeket, és az affonyi-állatokat öljétek-meg mind egy lábíg.* Ládd-é, óh föld Népe! mikor Isten öldökölni kezdi a Népet, melly közönséges a gonof, és a védelem! légyen köz mindenkkel az Isten kegyelmének megnyerése felöl való éorgalmatoság is. Mikor közönséges a tűznek meg-gyúladása, közönségesen tódúlnak az emberek annak meg-óltására: közönséges tüzet gyújt Isten, mikor Dóghalált borsát a földre; köz akarattól kell azért az Isten fel-gerjedt haragját meg-óltani: Ha a vén, ha az ifju, ha a füz, ha a kitsiny, ha az affonyi-állat el-vezhet az Istennek fegyvere miatt: a vének külön, az ifjak külön, a füzek külön, a kitsinyek külön, az affonyi-állatok külön védelmezzek magokat: A lévén az Istennek-is tanátsa. *Jóel Profétánál* 2. Réf. 18. 5. *Vegyétek mellétek a véneket, vegyétek közzétek az aprótskákat, és a zsets-fopókat, menjen ki a völegény az ö belső házából, és a menyaffony az ö ágyas-házából.* E pediglen vagyon tanátsúl adattatva a közönséges gonofnak idején,

Egy's két Szent Irásbéli *Históriáról* is meg-emlekezzél: A Profeta *Affony*, *Débora*, meg-átkozta

kozta azokat, (: vagy inkább az Angyal:) a' kik közönséges védelemében segédséggel nem voltanak az Izraelnek, midön az ellenség fegyvere közönséges puftításra készítetett; *Birá* 5: 23. *Átkozzátok a' Mérozt, azt mondja az URnak Angyala, fúntelen átkozzátok az ö lakosít: mert nem jöttek segédségére az URnak, az URnak, mondom, segédségére az erősek ellen.* Bizony átok alatt marad az ember, a' ki az Istent tudná meg-indulásában tsendesíteni, még-is nem tselekezi. Azt-is olvassad-meg, a' mi vagyon, *Sam.* 1. köny. 11. Réf. midön az *Ammoniták* fegyverétől való félelem meg-rettentette volna az Izraelt; mit tselekedett, mint serkentgette az Izraelnek Népét, közönséges maga meg-óltalmazására az új Király a' *Saul*. *Hozata a' Király két ökröt, darabonként vagdaltatá, és az Izraelnek minden batárára el-küldeté követek által, azt mondván: valaki Saul, és Samuel után a' hadba nem jö, ezt tselekedik az ökreivel. Es az URnak félelme fälla a' Népre, és ki-fállának mind egy akarattal.* Nintsen ott közönséges Isteni félelem, a' hol minden ember tehetsége fzerint a' közönséges gonof el-fordítására erejét nem adja. A' midön az Istennek Dóghalál által való tsapásától félünk, annak tsak emlekezetit-is halljuk, itt a' Lelki Fegyvert akárki fel-övedzheti; a' vén, törekedhetik; az ifju sírás által Istenével küfködhetik; a' gyermek nyöghet, mint a' galamb, és a' fetske. Mellyre nézve im e' két közönséges Könyörgéseket közönségesfé tétem, mellyel a' köz Nép (: öjjon Isten tsapásának tovább való-terjedésétől:) élhessen.

Közönséges Könyörgése a' Népnek.

OH igaz ítélő Isten! kinek minden tselekedetű tökéletesek; minden útaid merő igazság. Ki hamisítást nem tud; a' ki jó vagy és igaz: A' ki gyarkorta le-téved ítélő-fékedet az emberek között, és midőn sokkáiig várakoztál az emberek után, elő-bívod az embert, és meg-fedded az ő gyarlóságáról: Sokáig el-fenvedheted a' te békeséges-tűrésedben az embereknek háládatlanságokat; de végre büntetlen nem hagyhatod gonoszságokat. Innen vagyon URa, hogy el-telvéni a' te békeséges-tűrésednek eftendeji, elő-állál a' földnek lakosi ellen, Nemzetségünk ellen, telkünk ellen, és el-kéfitéd te magadat mintegy ellenség a' mi sanyargatásunkra. A' tűzbe vetél, és igen meg-próbálál. Pohárt kéfitél, mellyet méreggel meg-töltvéni, reánk köfönél, és már-is sokakkal meg-itatál. Melly miatt a' mi kenyerünk keserűség, és a' mi italunk siralom és könyhullatás. Minden mi napjaink, félelem és rettegés: Reggel azt gondoljuk, hogy, mint az oroflán, estvére meg-rontja az UR a' mi tetemeinket: Estve úgy ítélünk, hogy meg-öl az UR éjfékára, avagy reggelre; és nem látjuk többé az embert az élők között: Mert mikor másokat ölf-vala, nem rettenénk-meg, és nem vala fájdalma a' mi sírúinknek másoknak vereségeken és romlásokon.

Nyögünk immár mint a' galambok, mint a' darvak es fetskék akképen tsivogunk. Halál árnyékának völgyében járunk, és minden naponként úgy vagyunk, mintba a' koporsó kapujára kellene mennünk.

Meg-is lőtt volna az eddig, hogy a' mostan ural-

kodó

kodó halál életünket bé-remette volna a' verembe; de te töled volt a' mi meg-maradásunk, és a' te férnnyaid alatt a' mi egészségünk, és a' ki elejtől fogva hajléka voltál a' te benned bizóknak, minékünk-is óltalmunknak hajléka voltál életünknek mindé napjaiban

A' melly ferelmedért, és büséges szabításodért, valameddig élünk, tégedet dicsőíteni meg-nem fűniünk. Azért áldjátok mi lelkeink a' ti Iffenteket, és el-ne felejtkezsetek az ő jótéteményiről; mert meg-kegyelmezett a' ti álnokságitoknak, és meg-szabította a' ti életeteket a' koporsótól. Környül-vöttetek titeket a' halálnak kötelei, és a' pokolnak fájdalmi rettentenek; de kegyelmes volt ti hozzátok az UR, a' ki igaz és irgalmas mind örökké.

De mi tégedet mi Iffeniünk, a' mi nyomoruságunknak, és félelminknek napján meg-keresünk, és meg-emlekezünk te rólad midőn meg-háborodunk. El-veték-e URam mind örökké minket; és nem léfké-többé joakarónk? El-fogyott-e mindenestől fogva a' te kegyelmességed, és a' te haragodban meg-tartóztató-dé tölünk irgalmasságodat! olyan nagy-e a' mi álnokságunknak terbe, hogy az semmiképen el-nem törölthetitek? Ugy vétkeztiünk-e ellened, hogy a' tse-tsemökön és ifju renden el-kezdvéni ítélitedet, azokat el-seperjed, s el-hordjad, mint a' fáknak leveleit, és azontúl a' meg-élemedett és vénhedett emberekben végezzed-el ítélitedet? Ugy vagyon URam, bizony a' érdemlené álnokságunknak hamisága: mert a' venek a' te félelmedre az ifjaknak jó példát, sem tanátsot jót nem adtanak. Az atyák és anyák gyermekekhez rendeletlen feretettel viseltetnek. Az if-

B 5

jak

jak a' testben ditsekedenek, és annak útain jártanak. A' tetteimök pediglen még annyok' mékekben meg-fer-reztettek. Terméket kerint a' baragnak fiai, és a' balálnak rabjai vagyunk.

De te URam! a' ki fántad elejitől fogva a' te kez-d munkáit öfve rontani, es a' ki az élőkben akar-f meg-ditőttetni, kegyelmezz-meg ez vesfedelemre, és gyalázatra ki-tétetett Hazának, Városnak, és La-kó helynek. Kegyelmezz-meg Eklésfájunknak, Itélő-Birájinknak, Tanítójinknak, tanuló Ifjainknak, vi-rágzó Szüzeinknek, és az erővel ékeskedő Ifjainknak. Kegyelmezz-meg a' faporodásra kékülő Akfonyi-ál-latoknak, és az egék Népnek. Szüjél-meg minket ölni; minden reggel és este a' jaj fót és síralmat, és a' minket meg-keferítő és megbáborító hirt meg-újítani. Atyánkfiáit, és jóakarójinkat tölünk távol vinni: és minket, míg meg-eméftetünk, mind addig gyötreni.

Ne tegyed fíned elejibe álnokságinkat, mert meg-nem állbatunk. Haragodban ne feddj-meg, mert el-nem fenvedhetjük. Nyilaidat a' mi tetemink ellen ne mérgesítsed; mert mindnyájan el-hállunk a' mi ve-reségünknek napjaiban.

A' te fent Fíjadnak áldozatjáról, melyet kedvel-lettél, és a' kiben Lelkedet meg-nyugtattad, emle-kezzél-meg, és érettünk való esedezéséért adj nyugo-dalmat minékünk.

Enyhítsed-meg a' nagy sérelmet azokban, a' kiket már meg-sebhettél, és vigasztald-meg a' kiket meg-keferítettél. A' nyomorult betegeken kezedet kön-nyebbítsed-meg; és az ő testekben hatalmason mun-kálkodó mérget rontsad-el; hogy, életek vesfedelmére el-ne hatalmazzon. A'

A' meddig rajtok tartod kezeidet, hittet, nemén-séggel, békeséges-türéssel ajándékozzad meg; és a' mikor az emberi vigasztalásban meg-fogyatkoznak-is, Lelked által hathatósan vigasztaljad. Minket pedig-len, a' kiket még-e' nagy próbába nem vetettél, öri-zetednek fárnyaival fedezz-bé, hogy minket e' nagy gonof ne illessen, ma és semmi időben.

Mind ezeket kérjük tőled nagy bizodalommal, és nagy alázatossággal, a' mi Megtartó, és Közben-járo URunknak nevében 's érdemében; Kinek legyen veled együtt ditsőség, tisztesség a' Szent Léleknek egyefségében, mind örökkön örökké; Amen.

Más Közönséges Könyörgés.

A' kinek Neve által meg-tartatik minden ember az ég alatt: Apost. Tsel. 4: 12 az egy Közbenj-árohoz: 1Tim. 2: 5. Isten orczája' meg-engeftelő egy Angyalhoz: Ésai. 63: 9. Hitünknek es Val-lásunknak Apostolához: Sid. 3: 1. A' Közbenj-áro Ur Jészushoz; ez Imádságot a' Döghalál el-for-dításáért mutassa-bé a' közönséges Nép és Gyülekezet.

Istennek Egyetlen-egy Szülöttje! Egy Közbenj-áro! Az életre egyedül való Ut; egy Élet, és egy Igaf-ság; áldott uralkodó, Krisztus! Szerelmetes Jészus! A' Kit az Atya abbéli feretéből botsátott a' Vilá-g-ra, hogy a' Világ el-ne vesfessen; hanem meg-tartaf-sék Te általad. A' ki minket azzal biztattál-meg, hogy valamit kéréndünk a' te nevedben, azt meg-ferzed, és meg-nyered az Atyától. Mostan, mostan légy segédséggel nekünk! ülven az Atyának Fobbján, mostan éreztessed-meg egyfer érettünk való esedezé-sednek.

szédek erejét! Mert véfedelembezz közelitünk. Törekedjél fent Atyádnak, tegye-le ellenünk való haragját; ne engedje el-batalmazni Földünk, Házunk, és magunk élete ellen a' keserű méreggel járó Dögöt. Szólítsad-meg URam Krisztus öröke-való igralmasságáról fent Atyadat, kérvén azonn meg-haragudott Istenünket, ne menjünk-bé a' verembe; mert te találálál engeftelő áldozatot. Nyerjed-meg, hogy mindineftől fogva ne ontsa-ki reánk haragjának és búsulásának tüzet; mert mi csak testek, porok, és majd el-múló felek vagyunk: Sőt ha a' mi Istenünknek ditsőséges, és a' mi lelkünknek idvefséges, azon imádkozzál, hogyha kéfen vagyon-is immár az öldöklő Angyal, tsapdosásra el-kéfttetett segyverével; tiltsa-meg kegyelmes Atyánk, hogy a' jegyvert ki-sevonja el-törölterésünkre.

Tudjuk pediglen URam Jésus, hogy a' te femeid-is az igazakat nézik, és gyűlöled a' gonofságnak tselekedőjít. Mi pediglen a' te ditsőségedet (a' kinek ditsőséget az Atya-is kereste:) nem keressük; meg-förítatásunknak napjaiban tégedet segédségül hívni elmúlattuk. A' kegyelemnek idejét meg-nem betsülöt-zük. Mellyekre nézve ellenségünkke lehetnél fent Atyáddal együtt.

De hova folyamodjunk másuvá rajtad kívül; mert nintsen név az ég alatt, melly által meg-tarttathasunk. Találjunk azért kegyelmet előtted kegyes Meg-tartónk, és te általad fent Atyánk előtt: a' kívül együtt báládással, ditséret mondással, örökké tiszteltesél a' földnek minden lakosítól, és a' mi lelkinktől; Amen.

TSE-

TSELÉDES GAZDÁK, és GAZDA ASZ-
konyok tisztetek, mellyet el-kövefsenek, míg a' meg-
haragudott Isten Döghalál által ostromlani
nem kezdette Házokat.

NEM rettentti-é meg-éived', óh kegyes Ház-
Gazdája, és Gazda AÉZonya! midön a' Döghalál által harcolni akaró Istennek trombitáját meg-fúvaltattatni hallod; és hallatik annak hire, hogy közelit az Isten búsulásának egész Házakat fel-forgató éle? Nintsen-é tenéked nagyobb félelmed, mint akárkinek, a' kinek Házat épített az Isten, hogy majd forgó fele által fel-fordítja Házadat? és olly bánatra hív az Isten, melly miatt az úton járókat így éolítod meg; mint régenten az Izrael Háza Népe, Siral. Könyv. 1: Réf. 7. 12, 13. Ne légyen néktek nehéz mindnyájan, kik általmentek az úton, tekintsétek-meg, és láfsátok-meg, ha vagyon-é ollyan bánat, mint az én bánatom, melly én rajtam esék; mert keserűséggel illetett engemet az UR az ő haragjának napján! A' magofságból tüzet bostátott az én tsontaimra, és uralkodott azokon: bálót vetett az én lábaimnak: el-vetett engem, puf-tává tett engem, és fúntelen bänkodom!

Nem felheté-é attól, ha éintén Isten úgy meg-áldott-is Fiakkal és Leányokkal, mint a' Jób Pát-riárkút, hogy még a' Döghalál miatt, az a' panasz ne tétetődjék éajadban, mellyel panaszolkodik az említett hü ember, hogy el-puhtította Isten egész Házát; Jób 14: 7. El-puhtítottad URam az én egész házamat. Hét Fijaid, három Leányid lejenedek-is, egy nap mind azoktól meg-fohtat Isten,
mint

mint *Jóbot*. Üljenek bár sűrűen aztalod körül az olaj ágak a' te Gyermekid, mint az Istentől megáldatott ember felől vagyón a' 128. *Sólt. 5. 3.* Nem felheté-e hogy úgy járék, hogy azok mind ki-törtetnek? és tsak az-is jól esnék, ha azt az ígéreter hallanád: a' mit hallott a' Júda Királya *Zédékiás Ézékiel Profétánál, Réf. 17. 5. 22.* Így szól az Ur Isten: *Vétek én ama' magas Czédrus fának retejéből, és el-rékem: az ő felső gyenge ágában fegék-le, és én el-plántálom azt a' magas és fel-emeltt heggyen. Az Izrael magas heggyén plántálom ötet, és az ágait fel-nevelé, és gyümölsöt terem: És nagy Czédrus fáva nevékedik; és laknak ő alatta mindenféle fanyas madarak, az ő ágaimak árnyéka alatt laknak.* Tsak egy ágatskát hágya-is Isten házadban, és azt meg-plántálná, fep dolog volna; de gyakorta egy sem marad: Nem felheté-e hát, midőn az ölö Angyal kezébe adattatott villogó fégyverét Istenek már mintegy kémeiddel kezdod látni? Nem jut-e eszedbe? miről panaszolkodik *Ésaiás; Imhol vagyok én, és a' kiket nekem adott a' Febova jelül, és tsudául lettünk az Izraelben. És. 8. 18.* Tsudává tehet Isten minden tselédeddel együtt; hogy ne igyekeznél azért Istened meg-engeztelésén; hogy úgy ne menjen-bé házadba, ki előtt a' Döghalál járjon, és lábairval együtt a' pokolvarak? mint olvashatod, *Hobak. 3. 5.*

De jól tudom, a' Tselédes Gazdák és Gazda-afzönyök, hol nagyobb lámával, hol kevesebbel vannak az ő Házokban; azért a' kiknek Házok lámofabb Lélkekből áll, többet-is felthetnek: ke-

vesebb búsulások azoknak, a' kiknek kevesebb lámából áll a' Házok: De jól gondolkozván a' dolgrol; *Par metus illis & his:* Ezek annyit felthetnek, mint amazok. Söt a' kiknek Házokban kevesebb Lelkek vannak, a' Döghalál hírére inkább meg-dobbanhatnak zivekben; mint a' kik úgy bortsáthatják ki az ő Fijaikat, mint a' nyájnak Seregeit; mint szól a' *Jób* a' bö Ház népről, 21: *Réf. 11. 5.* A' kinek egyetlen-egye vagyón Házában, ha azt Isten ki vágja; a' törsökök azonnal minden velező fál nélkül maradnak. A' bö Ház Népet-is ugyan tellyeséggel el-seperheti Isten; de meg-is gyakorta úgy esik-meg a' dolog, hogy vézen-is Isten, hágy-is.

Itt kezdem azért a' dolgot: Egyetlen-egyed vagyón; nem tartafé-e, hogy annak ki-vágásából az egyetlen-egy Magzatjokat siratók', kesérvés siralomokhoz hasonló siralom menjen Házadba? mellynél nagyobb siralom nintsen, mint *Zakariás Proféta* jelenti, 12: *Réf. 5. 10.* Az *Ábrahám* ugyan láttatik nem-is indúlni-meg rajta, midőn nem tsak azt hallja, hogy meg-akarja Isten ölni az egyetlen-egyét az *Isákot*; hanem ugyan magának parantsolja Isten az *Ábrahámnak*: *Végyed mostan a' te Fijadat, ama' te egyetlen-egyedet, a' kit szereték, az Isákot, és áldozd-mag: 1Móf. 22. 13. 5. 2.* De kevés *Ábrahám* vagyón a' világon; kevésnek adatnak olly meg-tsalhatatlan ígéretek, mint *Ábrahámnak*; kevés erősödik úgy meg a' hitben, mint *Ábrahám*. Ha az *Anna Proféta* Afzöny egyetlen-egy kis *Samuelit* el-vette volna az Isten, nagyobb siralom

Áralom lett volna ott, mint a' kinek tíz gyerme-
kinek öit el-vézi, öit meg-hagyja Isten. Ha az
Ersébet Azzónynak egy *Jánosát* el-vette volna
Isten, ki mondhatja-ki, minémü lett volna meg-
febhetett zivének györrleme? De talám tsak ma-
gad vagy Férjfi, és Azzonyi állat a' Házadban;
és nints mit féltened, hanem tsak magadat; azért
így vélekedel, hogy néked kevesebb a' munkád,
és nintsen annyi okod az Isten fel-lobbant harag-
jának meg-öltására, mint a' kinek Isten Házat épí-
tett. En pediglen azt adom elődbe, hogy tené-
ked leg-nagyobb okod vagy az Isten meg-harag-
gudott orczájának meg-engeztelésére: Mert ha
úgy vagy-is, mint *Ábrám*; meg-hal a' *Sára* a' te
Házadban; kétséges dolog, ha léfé-é több *Sarád*;
lehet *Keturád*: 1 Móf. 15 Réz. Ha zemed gyö-
nyörüsége tsapás által el-vétetik, mint az *Ézékiel*
Prófétának Felesége, *Ézék* 24. 16. igen kétséges
az-is, ha talál-é olyat, a' ki nem tsak zemednek,
hanem lekednek-is légyen gyönyörüsége. Azz-
onyi állat vagy, és tsak az egyetlen-egy Férjed va-
gyon; ha le-vágja az UR zemeid elől, igen kétsé-
ges dolog, ha *Sára* vagy-is, nyerhet-é *Ábrámot*;
ha *Rebeka* vagy-is, talál-é *Isákot*; ha *Naómi* vagy-is,
igen nehezen találod-fel, hogy légyen *Éliméleked*,
és talám soha sem; hanem holtig *Mára* lézen a'
neved; ha *Ruth* Azzony vagy-is, nem mindenkor
talál-é olyan Férjfit, minémü vala a' *Boáz*, a' ki
úgy viselje gondodat, mint a' jeles Férjfi a' *Boáz*,
az ő ehel halásra jutott; de kegyes Feleségének a'
Ruth Azzonynak.

Egyes

Egyes egyedül vagyok, nintsen Férjem, sem
Feleségem, azért nem tartok igen sokat a' Dög-
hálától; és nem-is tartozom az Istent úgy engeztel-
ni, mint mások; könnyen-is meg-halhatok. Az-is
nehéz dolog; mert *Abfolon* hogy maradékot nem
hagyott; kö-özlopót-is kéz volt fel-emelni maga
emlekezetire. A' kegyes Király *Ézékiás* egyedül
vala; még meg-sem feleségesedett vala, (: a' mint
a' jó *Cronologusok* irásikból ki-tették:) zinte a' há-
borította-meg elméjét, hogy úgy hal-meg, hogy
háza nem marad; mondatik ugyan, hogy a' Pró-
féta által Isten azt izente, hogy a' Király a' maga
Háza dolgáról tégyen *Testamentumot*; de az magá-
val nem hozza, hogy még Felesége akkor lett
volna; hanem arra való volt, hogy Gazda Azzony
nélkül lévő Királyi Udvarát vegye jó rendbe.

Egy főval, se Gazdát, se Gazda Azzonyt nem
találhatok olyat, a' kinek lelke fel-ne serkenhesen,
midön a' meg-haragudott Isten Döghalál által való
puztításra zomorú hirt hozó trombitájának meg-
fuvalltatását hallandja. Ezekre nézve tisztel, ke-
gyes, és Istentől felő házi Gazda és Gazda Azz-
ony; *Elsőben*: Hogy mint *Ábrám* tselekedett,
a' ki felől az Isteñek az a' bizonyosság-tétele vagyon,
1 Móf. 18: 19. hogy még hólta utánra-is meg-pa-
rantsolja az ő Háza-népének: *Az Istennek útát öriz-
zék-meg, és tselekedjenek igazságot és itéletet; hogy
meg-adja az UR Ábrámnak, a' mit neki ígért.* E'
zerint: az Isteni félelmet, a' Döghalál idején, Há-
za-népe között meg-elevenítse; Háza-népér az Is-
teni félelemre tanítsa, eröltelje; minden roe ma-
ga vi-

C

ga viselésü tselédektől Házát meg-üresítse, és mintegy kis várost tisztán tartsa. Mert az embernek az ő háza egy kis világ, egy ország, ha maga az ember a maga semélyében kis vilagnak hivattatik; tartsa azért a Tselédes Gazda a maga házat mintegy kis várost tisztán, a' kerint, a' mint ditsekedik *Dávid Király Sól.* 101: 2. és követk. *Szorgalmatoson igyekezem a' tökéletes únak meg-örizésére, mikoron én hozzám jövendő: járok az én fivemnek tökéletességében az én Házamban. Nem követek gonof dolgot, a' gonoftevőknek tselekedeteiket gyűlölöm, és azok én barátim nem lésnek. A' gonof fivü ember távol lészen tölem, és a' gonofokat hozzám nem borsátom. Az ő selebarátjának ritkon való rágalmazóját el-vestem: és a' kevély semüt, és fel-fuvalkolt fivüt el-nem fenvedem. Az én semeim figyelmetesek lésnek a' földnek igaz-mondójira, hogy én velem lakozzanak: a' tökéletességnek útában járó kolgál énnékem. Nem lakik az én Házamban az álnokság tselekedő: a' ki hazugságot kól, nem lészen maradása az én semem előtt. Hamar el-vestem a' földnek latrait, hogy ki-gyomláljak az URnak városából minden hamisság tselekedöket. Másod-for: Meg-tekintsed, ha a' Házadban nintsenek-e olyan el-vetemedett gyermekid, mint ama' kegyes és szent Éli Papnak Házában; a' kik a' lép Atyai intéssel nem gondolnak; hanem az ő gonofságoknak útában járnak: és ha olykat látz Házadban, azok meg-fenyítésében legy keményebb az Élinél, a' ki Fijainak gonofságokat értvén, tsak lágy bezeddel kól vala, és kemény Di-*

scipli.

sciplina, fenyíték alá nem vézi vala rof útra indult gyermekeit; meg-érvén azzal: *Miert mivelitek ezt? mert hallom a' ti gonof tselekedeteiteket mind az egész Néptől. Ne miveljétek azt jó Fijaim, mert nem jó hir ez a' mellyet ballok, hogy az URnak Népet ütkeztetitek.* 1 Sam. 2: 23, 24. Mert a' miatt könnyen el-vef a' te Házadban a' Hofni és Fineás: és keferüségben magadnak is nyakad fe-gik, mint az Éli Papnak. Mellyre nézve értvén, hogy az UR harezolni jö ellened, gyermekidet keményen meg-zabolázzad.

Tselédes Gazdák, és Gazda Azzonyok
Könyörgések.

EN Istenem, és én URam! ez alázatos, fivébéli meg-indulásomból való Könyörgésem által, ekképen térdet hajtok a' kegyelemnek kéki előtt. Hallottam bostküállásra kéfűlö nagy Istenem már mit akarék a' mi büneink látogatására véghez vinni a' Döghalál által. Induló felben vagy URam, hogy meg-tapodj minket a' te lábaddal, és meg-puhtusad, meg-üresüsed a' Házakat az ő lakosítól, és meg-is rettentem.

De vigasztalást tsak te bennem keresék, és a' te fárnnyaid alatt meg-maradást magamnak és házamnépének. Engemet Istenem azzal kerettél, hogy lennék Házamban egy igazgató tselédes vezér. Meg-ésmérem Istenem, hogy te épited-meg a' Házát, és nem az Építők; és hogy a' mikor akarod, a' mit plántáltál, ki-is faggatható; mert, mint minden lelkeknek Istenének hatalmad minden lelken vagyon: Enuekokáért, Közbenjáró Urámnak, a' te egyetlen Egy-küölt Fijadnak nevében imádkozom; ne puhtusad-el

tsad-el tsapás által Házamat, és ne mérj én reám annyit ítéletednek terhében, a' mint a' nagy békeséges-türeshez fokott büséges fogádra Jób Pátriárkára mértél vala; a' kinek Leányi, Fép Fijai feme láttára meg-ölettettek egy napon; azután pediglen magát a' mérges fekélyek közé bé-vetted. URam! ne tégy engemet, és a' kiket nekem adtál, jelül és tsudául az Izraelben. Ne jöjj-bé Istenem pufkitás által Házamba, hogy úgy ne légyen dolgom, mint a' föld-veffőkről meg-fojtattatott föld-tőnek, midőn minden vefkeji le-vágattatnak. Ne bortsássad Istenem mostan árva' seregébe (: kinek te egyedül vagy titorok:) töled adattatott tsemetéjimet.

Meg-érdemleném URam, mind ezeket az ítéleteket; mert a' kis várost az én Házamat eddig ki-nem tisztítottam akaratom szerint minden gonofságtól: De te engedelmes jó Istenem, a' Sina hegyen ki-adattatott törvényedben-is meg-vigáftalál, hogy a' téged szeretőkön ezer-iziglen légyen irgalmaságod: Ennekokáért, küldjed-ki az öldöklésre el-kéfttetett Férfiak ellen az Angyalt, a' ki homlokokon meg-petsétli az embert; hogy kedvezzenek a' Jehovának petséinek meg-látására azoknak, a' kikben talál-tatik az életre meg-mentő petsétje az URnak, az én Házamban.

Istenem és Uram! adjad, hogy azzal ditsekedhessem, a' mivel büséges fogád a' Dávid; hogy állandó főverséget kötöttél az én Házammal. Légyen kegyelem nekem: a' Földnek: magam Házamnak: Vereimnek; örökké-való irgalmaságod által, az Ur Kristus Közbenjárónak nevében; Amen.

Más

Más Könyörgése a' Háznak
Gazdájának.

Örök idejű Isten! a' ki vagy öröktől fogva, lékefe: mind örökké. Napjaid meg-fámlálhatatlanok, és estendejűd el-nem fogynak; a' mi napjainkat pedig meg-rövidítettél, és egy tenyérnyivé titted; és azt tselekefed, hogy bár valamennyire örvendetes, és kedves napokat lássunk-is néha néha; de leg-ottan el-selejtsük, ha mi jó volt azokban.

Várakozál URam eleget mi utánnunk, ha meg-jobbulnánk, és a' mi útainkat, melyeken járunk vala, meg-jobbitanók: de még jobban meg-veftegettük a' mi útainkat, és tselekedtünk sok gonofságokat. Ennekokáért kéfűl méltán az átok, az ítélet a' mi földünkre, a' mi Nemzetünkre, és a' mi Házainkra, melyet az engedetlenek ellen kéftítettél. Méltán vitted-el a' mi békeségünket, és ki-küldötted amaz Angyalt, ki az égnek közepette nagy fel-fóval ezt kiáltaná: Faj a' földnek lakosinak!

Látom URam én, és az én Házam népe, hogy a' te nyugodalmadnak helyéből ki-költél; sereget kéftítettél ellenünk, mellynak Hadi Vezére URam te vagy. A' pufkitó Döghalál, és a' nyavalyák mi reánk, és a' mi földünkre törekednek; melly miatt könnyen el-fogyhatnak a' vének a' kapukból, el-hullhatnak az ifjak, ki-fedethetnek a' gyermekek az útfákról. Jehova, mi Vezérünk, kedvezz nekünk!

Meg-nyugdom, én Istenem, én, és az én Házam a' te tanátsodon; a' porba téfem az én fámat, és nem fállok; mert nem perelhetek URam teveled. De még-is

még-is arra emlékezteslek: Te kezdettél építeni Há-
zat énnékem; te adtál jó kedvedből magzatokat, hogy
lennének örökséged, és jutalom az én Házámban. U-
Ram ne bánd-meg a te munkádat; ne rontsd-el a te
kezednek munkáját; ne öld-meg az ítéletben azokat
lelkem keserűségére, a kiket adtál vala az én fivem-
nek gyönyörűségére.

Te mondottad én Istenem ezt: Bóldog ember, ki
az URat féli, és az ő útáiban jár: annak felesége
ollyan lézen, mint a' termő fölö az ő Házában;
és az ő fiai, mint az olajfának ágai a'ftala körül:
igy áldatik-meg a' férjfi, ki féli a' Jehovát. Nem
én tölem, hanem te töled vagyon URam, hogy az én
gyermekemet, mint valami olajfa ágakat, úgy lá-
tom az én a'ftalom körül. Jehova! miért lennél ol-
lyan, mint az el-fáradott férjfiu, ki az éjtfakai
nyugodalomra bé-tér, és azontúl el-hagyja az ő fál-
lását?

Az én ellenségim, és az én komfédim, én Istenem
ne nevéssenek engemet. A' bolondok nyelveiktől örizz-
meg, hogy azok ne tsúfoljanak, és ne örvendezzenek
az én romlásomon: ne feddj-meg engemet a' te búsú-
lasodban, és a' te baragóban ne ostorozz. Tekintsd-
meg pufyulásához kéfűlö Házámat, és mondjad a'
verekedő Angyalnak: Hagyj békét!

Ha pedig ez a' te végezésed, hogy ez úttal bara-
godnak idejében engemet el-költöztess e' sár házbol
jobb Hazáa, mellyben nintsen változás és keserű-
ség, kéfűts-el én Istenem engemet a' halál-
tal-való baj-vívásra! mellyen, minekelötte ki-ke-
ltsene költöznom, által kell mennem: Botsásd-meg
gyer-

gyermekégetmöl figván való minden bűneimet, és
engedd meg ellened való tselekedeteimet. Oh én Kris-
tusom, ki a' magas kereftára érettem fel fektet-
tél! bátorítsad az én lelkemet kétséges félelmimben,
erősítsd gyenge bitemet; hogy a' ki most töled félek,
utolsó órámban tégedet én unkolhassalak, mondván:
Uram Jésus, vedd hozzád lelkemet! Tudom, hogy
bátárt rendeltél az én életemnek, mellyet által nem
hágthatok; és hogy amaz utolsó ítéletnek nagy napján,
én Istenem! meg-kell áldott orczád előtt jelennem: Állj
mellém azért édes Jésusom az én halálomkor, ki én
érettem a' kereftán meg-bóltál! Ments-meg engem
édes Jésusom az ítéleten, a' ki én érettem meg-
ítéltté! Légy Jésusom minden én forogattatá-
simban! Légy Jésusom énnékem az én halálomban!
Légy Jésusom amaz utolsó nagy napon az ítéletben!
Légy Jésusom az örök életben! mert ebben a' te neved-
ben vagyon le-tétetve a' bűnösöknek minden kintsek.

Oh jöjj mellém hát az én utolsó fűkségemben! hogy
midön az én földi hajlékomnak sátorá el-bomlik, vidd-
bé lelkemet ama' mennyei nyugodalomnak hajlékaba.
Midön az én halálommal-való bajvívásomban, és
keserűes fájdalmokkal-való küfkdésemben meg-ho-
mályosodnak femeim; gyűjtsd-meg az én fivemben
az idvezítő Hitnek világát; hadd legyen el hágyadt
lelkemnek abban a' kedvetlen állapotomban-is fűntel-
lon égő világa.

Midön az én halálomnak óráján be-zároltatnak az
én füleim, hogy már többé ne hallhassak; szól az én
lelkemben, és vígaftalj én Istenem! Midön a' halál-
ban már fűnten el-nyugovó tagaimból hideg verés-
sek

tek kezd ki-ütni: *adjad, hogy emlékezzen-meg leg-
ottan a' te véres veréjtékezéséről, melly meg-
betsülhetetlen váltság lön az én minden büneimért.*

*Midőn az én nyelvem meg-kötöztesik, és már
mindjárt el-hagyom az én régi, de hitván állásomat,
a' világot; adjad, hogy a' Szent Lélek indítsón ak-
kori buzgó sóházkodásokat az én szívemben, mellyek-
kel fel-emelhessen magamat a' mennyországba, te
bozzád, édes Jézusom. Jézus! a' te Nevedben va-
gyon a' Világnak idvessége! légy idvezítőm én-
nekem, Amen.*

**A' TSELEDES HÁZBAN A' FIAK-
nak és Leányzóknak fiútséges tíftek; hogy mind
Szülőjöknek meg-maradásokért, mind pedig len-
az önnön magok életeknek meg-tartásáért azt kövef-
sék-el, a' mit mindjárt meg értnek.**

Elsőben: Szálljanak magokba, és vizsgálják-meg;
meg-betsülötték-e Attyokat, Annyokat, az
Istennek ki-adattatott parantsolatja zerint: *Tíf-
teljed Atyádat és Anyádat, hogy hofkü életü légy a'
földön. 2Móf. 20: 12. Melly parantsolatot nagy
erőben ad' elő a' Sz. Pál Apostol, azt irván felöte;
hogy az, az Első Parantsolat az igérettel egyetemben:
Éfés. 6: 2. Arra nézve, ha Attyát és Annyát meg-
nem betsülötte gyermeke eddig, mostan betsül-
je-meg, és mostan ézmélje-meg magát meg-téré-
se által; mert ki-vágja Isten a' Mirigy által az ő
Szülőjít meg-nem tíftelet.*

Ha olyan Fiu vagy, mint Kám; meg-átkoz
az Isten a' Nőéért. Ha olyan vagy, mint Ismael,
a' ki gyülölöd az Isákot; ki-küld Isten a' Házból,
és nem

és nem léfesz örökös. Ha *Abjolon* léfesz, Atyád-
nak tudnillik kergetője; fel-akasztat Isten egybe-kö-
tött üstöködnél fogva. 2Sam. 18: 9.

*Másodszor: Azt gondoljátok-meg Fiak és Lea-
nyok; hogyha Isten titeket Atyák és Anyák nél-
kül hágy, és a' törsököt ki-vágja szemetek elől;
fíralmas ének léfesz szájatokban, hogy úgy kelljen
panaszolkodnotok, mint a' Júda országának: Jér.
Siral. 5: 3. Árvákká löttünk Atya nélkül, a' mi A-
nyáink olyanok mint az Özvegyek. És úgy marad-
tok, hogy a' földön gyámolt magatoknak ritkán
találtok.*

Mellyre nézve, a' kiknek értelmetek vagyon; édes
Szülőjiteknek Házokról, és magatok élete veze-
delméről, a' Döghalál által való tsapást igyekez-
zettek el-fordítani: és ezt a' Könyörgést, melly
alább iratik, fáradhatatlanul mondani Istennek or-
czája előtt meg-ne ünjetek.

**A' Magzatoknak Szülőjöknek és önnön ma-
goknak meg-tartásokért való Könyörgések,
a' Döghalál' idején.**

KEgyes és kegyelmes Istenem az Ur Jézus által!
Meg-esmérem abban hozzá-m-való kefelmedet,
hogy nekem tíftefséges atyai és anyai kegyes indulat-
tal meg-áldatott Szülök által engedél e' világra va-
ló bé-jövetelt; a' kik engemet nem tsak nemzettek,
hanem fel-is neveltetek: mert az én anyám nem fe-
lejtkezett-el az ő méhének gyümölsérül, és az én
atyám nem hagyott-el engemet; mellyért örökké ál-
dott légyen-fent Neved!

*Meg-kell vallanom Istenem, hogy gyakorta keferü-
séggel*

séggel illettem, illendoképen nem tekintem kegyes
 indulatú Szülőjimet, a' kik engemet fel neveltének;
 engedetlen (: Fiu, Leány:) voltam, melyre nézve
 meg-érdemeném, hozzám idejű ne légyek a' földön;
 ki-vághatnál engemet az élőknek földokról a' Dög-
 halál által az én életemnek virágában, avagy csak
 felén; de alázatos törekedés által imádkozom tenéked
 a' Jézus Kristusnak nevében, borsáffad-meg gyermek-
 ségemnek és ifjúságimnak bolondságát, és a' halálnak
 markából szabadíts meg engemet: pezsételd-bé a' kon-
 porsónak fáját, hogy el-ne nyeljen engemet: légyen
 drógalátos kegyes Szülőjimnek életek femeid előtt,
 hogy árvává ne légyek atyánélkül, és ne légyenöz vegy
 az én anyám: En pediglen orcsád előtt félelmedben
 fel nevedhessem, életemben meg-erősödhessem; tsum-
 dálatos dolgaidat e' földön femlélvén, Nevedet a'
 meg-tartásért mind örökké hálaadás által di-
 tsérhessem; Amen.

NEGYEDIK OKTATÁSUNK

Légyen arról, miképen tegyük egymás mellé, és fer-
 keztethejük öfve, az Isteni Gondviseléssel és Rende-
 léssel, a' magunkra való külső vigyázást, és a' Méreg
 ellen való magunk óltalmazását.

Elsőben: Itt mindeneknek előtte, *Kegyes Olvasó,*
 azt vedd elmédre, hogy magadtól nem vagy;
 az ölhet meg a' ki meg-is eleveníthet, a' verheti-el
 a' Halált életeredről a' ki életet adott; a' ki ha
 akarja nyomossá tehen a' földön, és a' Dögnek ide-
 jében-is meg-maradhaté; mert fárnya alá véhen,
 és ott úgy lakozol mint egy hajlékban; az hozzáb-
 bithatja, vagy rövidítheti-még életerednek napjait,
 a' ki határt vetett életerednek.

MA

Másodszor: Igen mélyen helyt adj annak a'
 Tudománynak éivedben; hogy jöllehet mindenek
 úgy léznek meg, mint Istenünk akarja, és Provi-
 dentiája Gondviselése által el-rendeli; mindazon-
 által a' magunkra való külső Gondviselés-is igen
 szükséges a' Providentia mellett; mert mit rendelt
 Isten telölünk, hogy rajtunk véghez menjen a'
 Pestisben, az, az Istennél titokban vagyon: és
 mint Móses Éól, 5 Könyv Réf. 29. *A' titkok a' mi
 Urunknál Istenünknel vannak; a' ki-nyilatkoztatott
 dolgok mijéink, és a' mi Fijainké.* Azért, a' ma-
 gunk életünknek, egészségünknek meg tartására,
 (: Istennek nevéet segítségül híván:) minden úta-
 kat, és módokat el-kövefsünk, valamellyek aba-
 dosok, az Isten akaratjával nem ellenkeznek, a'
 józan okossággal meg egyeznek; az *Experientia*
 mindennapi meg-tapaftalás által előnkbe tétetnek.
 Meg-olvasd, a' mit az igaz *Reformata Religio* a'
Helvetica Confessio zerint (: bé-vévén azon *Confes-
 sión:*) hízen és vall közönségesen, így Éólvan:
 "Kárhoztatjuk az *Epicureusokat!* a' kik károm-
 lásból mondják; hogy az Isten az Égnek sarká-
 "nál forog, és sem magunkat, sem a' mi dolga-
 "inkat nem látja, sem azokra gondot nem visel.
 "Ezeket kárhoztatja Szent Dávid, ki így Éólott:
 "Meddig URam, meddig örvendeznek a' hitet-
 "lenek? Ezt mondják: Az UR nem-látja, és nem
 "érti a' Jákóbnak Istene. Vegyétek éfetekbe ma-
 "gokat, kik a' kötség között bolondok vagy-
 "tok, és ti balgatagok mikor tértek éfetekre?
 "A' ki a' fület teremtette, nem hallana-e? és a'
 "ki a'

" ki a' éremet formálta, hogy nem látna-e? *Sólt.*
 " 94: 3-7, 8, 9. Azonközben az étközöket, mel-
 " lyek által az Istennek gondviseleése munkálkodik,
 " nem vetjük meg, mint hazontalanokat; de azt
 " tanítjuk, hogy azokhoz úgy szabjuk magunkat,
 " a' mennyiben az Isten Igéjében ajánlatatnak.
 " Annakokáért, kárhoztatjuk azoknak vakmerő-
 " éavokat, kik azt mondják: ha mindenek Isten-
 " nek gondviseleésétől vifeltetnek, bizonyára ha-
 " zontalanok a' mi igyekezetink, és dolgaink.
 " Elég lézen, ha mindeneket az Istennek gondvi-
 " selésének igazgatására bizunk; nem-is illik az-
 " után förgalmatoskodnunk, vagy valamit ollyat
 " munkálkodnunk. Mert jóllehet a' Sz. Pál tud-
 " ná, hogy az Istennek Gondviseleése által hajóz-
 " na, a' ki néki mondotta vala: Szükség tenéked
 " Rómában-is tanubizonyiságot tenned. És ki en-
 " nekfelette igérte és mondotta vala néki: tsak
 " egy léleknek sem lézen vezte, sem hajatok fála
 " sem efik-le fejetekről; mindazáltal a' hajósok el-
 " futásról elmélkedvén, monda azon Sz. Pál a' Szá-
 " zadosnak, és a' Vitézeknek: Hogyha ezek a'
 " hajóban nem maradnak, ti meg-nem meneked-
 " hettek. *Tsel.* 23: 11. és 17: 22-31. Mert az Isten,
 " ki minden dolgoknak el-rendelte végeket;
 " ugyanazon, mind az elejít, és étközöket,
 " mellyek által az véghez vitetik, el-rendelte. E-
 " zen dologról, én, és a' külső étközöknek az Isteni
 " Gondviseleésel-való jó meg-egyezésről, bőségesen
 " irtam, Munkámnak abban a' Rézében, mellyet
 " Deák nyelven adtam ki, a' józan itéletü emberek-
 " nek meg-vifgálókra.

Ha

Ha pediglen úgy gondolkodol, hogy a' Döghal-
 lálban semmit nem tselekedhetel magad meg-tar-
 tására, egéfséged meg-újítására, igen vakmerő-em-
 ber vagy: mert valamiképen hogy a' rendes halál
 által-való ki-vágattatáfodat a' földről nem tudod
 mikor lézen, és magadat az Isteni Gondviseleés
 mellett táplálad, és azzal magadat nem biztatod,
 hogyha Isten akarja minden étközök nélkül-is
 életedet meg-tartja; Éintén így az Isteni Gondvi-
 selés mellett a' Döghalálban-is a' jóétközöket-meg-
 nem útálhatod. Egy tudós ember tanátsot adván
 az embereknek a' magokra-való gondviseleésről, arra
 emlekeztet írásában: *Ne ölj.*

Ö T Ö D I K O K T A T Á S U N K

*Arról légyen, hogy meg-esmérhesük, és tudhassuk,
 mi légyen a' Döghalál; és az Isten Döghalál által
 való harcának minémü ereje, és munkája légyen az
 emberekben: hogy annál-is inkább féljük az Istenet.*

M Ostan újabban ezedbe veheted Kegyes Olva-
 só a' okból, a' mellyeket olvasándaé, hogy
 nem ok nélkül neveztem a' Döghalált Istennek em-
 berekkel-való Hartzának; mert a' Éent Irás a' Dög-
 halálnak le-írásában olyan főkkal él, a' mellyek
 Hadi kézülethez illenek: Mondatik ugyan-is, *Istennek kezének*: 2Mól. 9: 3. *Isten fegyverének*:
 1Kron. 21: 16. *Isten nyilának*: Solt. 91: 5. Innen
 vagyon, hogy a' Dávid idejében való Döghalál-
 ban-is fegyver láttatott az Angyal kezében Jeru-
 sálem felett: és a' *Sénakérib* táborának el-húllása
 a' Dögben, (: annak itélvén lenni a' tudós *Sidó*
Historicus Jósef :) le-vágattatásnak mondatik; mind
 ezek

ezek pediglen hadi eszközöknek az emberek meg-
ölettetésekre el-készítetteknek eszközei: Azért mi-
dön *Istennek kezének* mondatik a' Döghalál, abból
meg érthetjük, hogy Isten bününkért, mintegy baj-
nok, hatalmas kezébe fogott, a' ki a' földhöz
verhet minket, és meg-rapodhat. Midön a' fegy-
vernek hasonlatossága jó előnkbe, az-is azt jelenti,
hogy a' meg-haragudott Isten *őzve-kontzolharja*
életünket a' Döghalál által. A' midön *nyilnak* mon-
dattatik, azzal-is a' jelentetik, hogy a' Dögha-
lál, mint valami sebeseu sziveket által-járó éles
nyil, olyan az Istennek kezében ellenünk. Egyet
még hozzá adjunk, melyet eddig fel-nem töttem;
hogy, a' 91. Soltárban *madarásznak törinek* mondat-
tatik a' Döghalál; melynek-is az az ereje vagyon,
hogy az Isten a' Döghalálban tört vét az ember
lábainak; és úgy vízi véghez munkáját ellenünk,
mint a' madarások, a' kik a' meg-fogandó mada-
raknak meg-fojtásokra igyekeznek, és abban min-
denütt és minden helyen szorgalmaszkodnak.

No immár, vedd ezedbe ember, ha reád jó a'
Döghalál, már fegyver között vagy: Itt kell, ha
mit tudsz elő-venned a' magad óltalmadra: *Öltöz-
zél igazságnak melyvasába: derekadat övedzd-bé
igaz mondással: a' Hirnek paisát fel-vegyed fivede-
re: az idvefégnak fűsákjával fedezzed-bé fejedet;*
minden kéréssel és Könyörgéssel könyörögven min-
denkoron a' Szent Lélek által.

HATODIK OKTATÁSOD

Légyen arról, ha ugyan csak öldökölni kezd Istened,
és el.

és el-nem kerülheted a' Harczot, miképen hódolj az
Istennek keze alá; mert ő erős a' viadalban.

Itt azért *Elsőben* vegyük czünkbe, hogy az
Isten szabadon tselekedni, és az övéjiben véghez
vinni azt, a' mit akar; *Mát. 20: 15.* Nevezete-
sen az Embereknek életeken uralkodása vagyon;
mert a' *Lelket ő teremti* az Emberekben, *Ésa. 42: 5.*
a' honnan, minden testnek *Lelkének Atyjának* mon-
datik, *4. Móf. 16: 22* és ő *téti-bé* az embernek or-
rába az elő Lelket, és a' mikor akarja onnan za-
badoson ki-veheti: *Ő az, a' ki a' mi veséjinket bir-
ja, és bé-fedezett minket a' mi anyáinknak méhek-
ben,* *Sólt. 139: 13.* és a' mikor akarja testünket
apróra törheti *Sólt. 90: 3* Ezekre nézve *alázzuk-
meg magunkat az Istennek hatalmas keze alatt, hogy
minket alkalmas időben fel-magasztaljon.* *1. Pet. 5: 6.*

Másodkor: Az a' zűkséges dolog, hogyha meg-
akar-is Isten minket olni, még-is ő benne remé-
ljünk, *Jób. 13: 15.* és ő felőle olyan értelemmel
légyünk; hogyha meg *öl, meg-eleveníthet;* ha a'
pokolra alá-vehet, *ímet fel-emelhet.* *1. Sam. 1: 9.*

Harmadkor: Tegyük az Istent előnkbe, nem
úgy mint ellefiséget, és meg-eméztő tüzet; ha-
nem mint a' Krisztusban szerelmes Atyánkat; a' ki
a' dorgálásban-is ömagát minékünk úgy ajánlja, mint
fjainak. *Sid. 12: 7.* A' kinek atyai irgalma felöl
azt a' ditséretes éneklést *téti a' Sz. Dávid;* hogy
mint az atya az ő fjainak könyörül, akképen könyörül
az UR az ötet felőkön: *Sólt 103: 12.* Mert tudja,
hogy romlandó edények vagyunk: meg-emlekezik róla,
hogy porból valók vagyunk. És hogy az embernek
nap-

napjai hasonlatosok a' fűböz ; és hogy mint a' mezőnek virága , úgy virágozik . És mikor a' fél által-mégyen rajta , nem léken többé , és nem esmér többé az ő helye . *Ψ.* 14, 15, 16. Ezünkbe jusson ama' minket meg-víga'talható fűp Példa , mellyet olvasunk Sz. *Dávid* felől : *2 Sam.* 18: 5. A' ki midőn ágyékából éarmazott gyermekének az *Abfolon*nak ellene támadását nem fényvedhetné ; hanem mintegy atyai indulatja ellen , Seregeket és fegyvert botsát engedetlen Fijának kergetésére ; megparantsolja mindazonáltal a' Seregek' Vezérének a' *Foábnak* , és többeknek : *Az én Fijammal az Abfolonnal gyengén tselekedjete .* Ha az Isten ellenünk engedetlen fiai ellen hadat botsátott-is ki , meg-fogja parantsolni felőlünk , hogy bánják gyégededen velünk a' Döghalál .

Negyedker : A' Haláltól való félelmet tegyük-le , és elméjinkről vessük-le ; mert ha azt le-tejéndjük , ha meg kell-is halnunk , könnyebb lesz a' Halál . Jól mondotta egy valaki : *Tolle metum mortis , vinceris mortem :* Tedd-le a' Haláltól való félelmet , meg-gyözted a' Halált . Ugyan-is mitsoda a' Halál ? a' *Kristus* barátjának a' *Lázárnak* , tsak álom , *Ján.* 11: 11. és ha meg-hal-is , él , ugyan ott *Ψ.* 25. Mellyre nézve hallgassunk ilyen *regulájira* az Isten békédének . A' testnek halála a' hívő embereknek (: a' mostani rend szerint :) az ő Idvétségeket előmozdítja , és vívi tökéletességre , mellyről így szól *Sz. Pál Apostol* , *Filip.* 1: 21 *Ennékem meg-halnom nyereség .* Hogy volna nyereség pediglen , ha kára volna benne ? és hogy írhatná azt a' mi vagyok a' 23. *Ψ.*

23. *Ψ.* *Kívánságom* vagyok hogy el-botsáttassam , és légyek a' *Kristus*sat ; mert az mindennél jobb : Ugyan-azon *Apostol* , *2 Kór.* 5: 8. *Kedvesebb minékünk távol lenni a' testtől , és közel lenni az URnál .* De mi dolog az ? hogy az ő halálában a' hívő ember nyereséget tart ? hogy az irtóztató halált , mint valami kívánatos nagy jót , igen kívánja ? De vannak a' hívő embernek arra igen nagy okai . (1) Mert tudja a' hívő ember , hogy az ő teste a' bűnnek féltke , taplója-is ; mellyre nézve az embernek teste , *Bűnnek testének* neveztetik , az említett *Sz Pál Apost.* *Róm.* 6: 6. *2 Kór.* 4: 16. *Azért nem resztelkedünk ; sőt annakfelette , ha a' mi külső emberünk meg-romol-is , a' belső ember mindazonáltal mindennap épül .* Mellyeknek summája tsak az , a' mi vagyok *Róm.* 6: 7. *A' ki meg-bólt , meg-fabadult a' büntől .* A' *Éó-nak* ereje az : *Justificatus est à peccato ;* mellyet-is úgy érts , hogy mikor a' hívő ember meg-hal , akkoron vézi a' *Kristus*ban meg-igazulásának legnagyobb gyümölsét ; melly-is az , hogy a' büntől meg-fabadúljon : Ezekre nézve a' testünknek-is a' porból való feltámasztatása (: melly a' fel-támasztatásnak idejéig a' porban hevert :) *Redemptionak* ; az-az : meg-váltatásnak neveztetik . *Róm.* 8: 23. Mivelhogy akkor a' *Kristus* váltása , és annak ereje által minden büntől , és bűn miatt-való ve-fettségtől-való meg-fabadulásunk léken . (2) Ezekre nézve , a' bűnnek be-jövele után , a' *Szent Irás* a' *Kristus* *Beneficiumának* , jótévő kegyelmének tulajdonítja az embernek testi halálát . *Lásd-meg Róm.* 8: 10. *Ha a' Kristus ti bennetek* vagyok , a' *test*

És ugyan meg-hal a' bűnert; a' lélek pedig élet az igazságért: Hogy lehet az embernek halála a' Krisztus jótéteménye? De midőn meg-érted, hogy az Istennek Fija bűnert-való áldozattá tétettetett, és kárhozzatott a' bűn az ő testében: Róm. 8: 3. (: avagy ha úgy akarod, meg-ítéltetett.) ebből bizonyos lehet, hogy mikor meg-halé hívő ember, akkoron tapasztalod-meg, hogy tellyeséggel akkor tézen a' Krisztus téged annak a' jótéteménynek részesévé, hogy tovább az ördög-is tégedet nem kárhozzathat, Istened előtt nem vádolhat bűnnel. De e' mellett, nem nagy jótétemény e' az? hogy a' halál által arra vízen Idvezítő Krisztusod, hogy a' ki eddiglen harczoltál és küzködtél a' bűnnel, és a' bűnnek testével; melly harczban sokszor mintegy meg-győzöttetvén, és vétekre vitettetvén, és néked a' panaszra alkalmatosság adattatván, nyögnél, firnál, és ettől a' nehéz állapattól meg- szabadulni kívánál; azt kellett mondanod, és kiáltanod fel-ővoal; Róm. 8: 24. *Oh én nyavalyás ember, kitso da szabadít-meg engemet e' halálnak testéből? már ne kellefsek harczolnod, nyögnöd és foházködnöd?* (3) Mind ezekből meg-erősítvén magadat, azt kérdjed a' Haláltól: *Hol vagyon, oh halál! a' te mérge?* (: avagy Pestised:) *hol vagyon, oh koporsó! a' te fülakod?* Hól 13: 14. Semmit nem árt már tenéked hívő ember a' halál; mert nints fülakja; de adj ditsőséget az Istennek, a' ki minékünk győzedelmet adott a' halálon a' Jésus Krisztus által. 1Kór. 15: 57. De azt mondod: egyéb haláltól nem félek, a' melly rend érint-való; de a' Döghalálban-való meg-halástól irtózom. (1) Hogy hirtelen öl-meg;

De tudd-meg, és vigáztald magadat azzal; ha a' Krisztusban vagy, hogy a' Krisztusban élő ember soha nem hal-meg hamar és hirtelen; ugyan-is, a' hívő embernek a' Krisztus mind életében, mind halálában nyeresége. Filip. 1: 23. Tenéked, a' ki már úgy éoktál a' Krisztus igájához, és mindenkor kézf vagy tselekedni URadnak akaratját, tsak halljad parantsolatját, mint az Isten évához éoktattott Samuel az Éli Pap tanátsából tselekezik vala; 1Sam. 3: 9. *Szólj URam, mert jól hallja a' te éolgád.* Tenéked ha egy éempillantásban parantsolja-is Isten, hogy el-költözzél, tsak azt kell felelned: *Hallja URam a' te éolgád.* Ha hirtelen és rövid idök alatt kell meg-halnod, tartsad nyereségednek; mert rövidebb a' halálnak gyötrelme, rövidebb azzal-való harczod; könnyebb pediglen a' győzedelmed, és hamarébb meg-lézen e' halandó életről a' ditsőségre való által-meneteled. (2) Irtózom a' Döghaláltól, mert barátim és jóakarójim el-hagynak, felém nem-is jönnek: A' rettenté meg? hízem tenéked a' te Fejedhez a' Krisztushoz hasonlónak kell lenned ebben-is, a' kit a' halálban minden Tanítványi el hagytanak, Mát. 26: 4. és így panaszolkodott: Sól. 69: 9. *Az én atyámfijaé előtt idegenné löttem, és az én anyámnak fijaé előtt jövervény.* Ha el-idegennednek az emberek te töled, és el-hagynak; el-hágy-é tégedet a' te Istened, a' ki tenéked Pástorod? vigáztald azzal magadat, a' mit olvasz Sól. 28: 10. *Ha atyám és anyám el-hagynak engemet, magához fogad az Isten.* (3) A' Döghalálban a' mirigy merő méreg; ki ne irtóznék a'

nék a' méregtől? Meg-kell vallani, hogy nagy méreg; de a' Lelkek' leg-fővebb Orvosa abból a' méregből orvosságot tud ki-hozni; mellyel, a' mint fellyebb meg-érthetted, a' bűnnek és vesétségnek mérgétől gyógyít-meg: és így egy Tudós Ember mondása terint, a' mérget méreggel, a' testben-való dögöt döggel, a' vesétt bűdőséget és rothattságot rothadás által kergeti-el. (4) Oh még-is félek! mert a' Döghalál Isten fegyvere, és Élvéket mélyen által-ható sebes nyila! Ugy vagy, Isten nyila, Isten fegyvere a' Döghalál; de nem olyan ellenség lövi reád, mint a' kegyes *Jófiás* Királyra lövé az ő ellensége a' *Faraó* *Necbo*; 2Kir.24: 29. Hanem az a' nyil. Atyai kézből mégyé reád; azt tanátsolja pedig egy Tudós Ember: *ez a' keserves nyilat fogadjad-el örömmel az édes kézből.* (5) Merő tűz a' Döghalál, és annak munkája hasonló a' tűznek munkájához; ki ne félne? Ugy vagy, nagy tűz a' Döghalál, nagy tűzben-is vagy a' Pestisben feterengő ember; de nem minden tűz emélt-meg: tűz vala a' tsipke bokorban; de még sem emélti vala meg azt. 2Móf 3. Ha tűz a' *Pestis*, mit tselekedhetik egyebet, hanem hogy a' mi hideg, és testi falakokkal tellyes testeinket főzi úgy meg, hogy azok a' mi testünkben ki-égvén, mint valami meg-tisztított arany, úgy terefsünk-bé az Istennek örök kiüts-tartó helyebe? Ha tűz, mitsoda egyéb, hanem az Illyésnek tűzés Ékere, mellyel el-ragadtatol az égbe, hogy örökké uralkodjál a' Krisztussal?

Órádfő: Idején az ő hiti erejét, eleven és bizonyos

nyos jelek által Isten előtt mutassa-meg-ember: Nintsen ugyan-is semmi lehetetlen az hitnek; hanem meg tartja az az embert, tsak hiddjén. Id-vefséges lézen annakokáért fel-kiáltania' *Dávid*dal, 'Sólt. 23. *Mikor a' halálnak árnyékának völgyében járok-is, nem félek a' gonosztól; mert te én velem vagy: a' te veszköd és botod vigasztalnak engemet.* Hasonlóképen, 'Sólt. 27. 1. *Az UR az én világosságom, és szabadítóm, 's kitől félnék? az UR az én élettemnek erőssége, 's kitől rettegjek?*

Hatodfő: A' ki Döghalál által vétetik-el, nagyobb gonosztól szabadul-meg, és Isten kezét efsik; Kinek irgalmasági igen sokak; a' melly méreg ellen való orvossággal erősíti vala magát *Dávid*, mikor a' Döghalál felől való Isten izenét meg-hallotta volna. 1Kón. 21: 11, 12, 13. melly ekképen vagy le-írva a' fent *Historiában*. "Válaszd-el magadnak; avagy három estendejig való éhséget; avagy hogy ellenségüdtől három hónapig meg-eméltessél, és a' te ellenséged fegyvere rajtad légyen; avagy az UR fegyvere harmadnapig, és a' Döghalál kegyetlenkedjék földedben, és az URnak Angyala púztitson az Izraelnek minden határiban; azért most lássad: "És monda *Dávid* Gádnak: "Mindenfelől nékem keserűség, kérlek badd essem az UR kezébe; mert igen sok és nagy az ő irgalmasága; ne essem emberek kezébe! Adjuk hozzá azt-is, hogy azoknak kik az Isten szeretik, mindenenek javokra folgálnak, Róm. Réf. 8: v. 28.

Hatodfő: Mikor a' Döghalált magunkra kén-

kerítettünk várni; és annak mintegy eleibe menni. Ekkor meg-kell gondolnunk: (1) Az Istennek mindenek felett való uraságát, és az ő uraságával egybe-köttetett hatalmát; a' ki ha egész Házunkat el-pusztítja-is, mint a' Jób Patriárkáját, azt kell felelnünk ennek a' mindenek felett való Birónak, a' mint Jób az Házában meg-efett tsapást igen békeségesen el-tűrvén, felelt az ő bekeséges-tűrés által jól birt lelkének el-ajánlásában: Jób 1: 21. *Az UR adta, és az UR vette-el; legyen áldott az UR-nak neve!* Az Élő Pap meg-hallván az ő Házának el-pusztulása felől való izenetét az Istennek, 1 Sam. 3: 13, 14. az UR izenetét néki meg-vivő gyermek Samuel-nak alázatosan így felel meg: *Ő az UR, a' mi jónak látják az ő kemei előtt tselekedje meg.* 14. (2) Annakokáért jó idején rendelje és kétfitse-el magát a' keresztyén ember az Isten keze alá való bortsátkozásra, és alázatosságra; mert a' mint Sz. Péter mondja: *Az alázatosoknak adja Isten a' maga kegyelmét, a' kevélyeknek pedig ellenek áll.* 1 Pét. 4: 6. A' keresztyén ember azért olyan maga el-ajánlással legyen, a' minémüt olvashat a' Marcus Antonius 10. könyv. *A' ki jól tanítottott, és semérmetes; a' mindeneket adó; de el-is vehető terméket URának azt mondja: adjad a' mit akarék, vedd-el a' mit akarék; nem-is mondja ezt fel-súvvalkodott bátorsággal, hanem az engedelemből és kék akaratból.*

Nyoltzadkor: Jó eleve jusson eszedbe ez a' gondolkodás; ha az ítélő Birónak úgy látják jónak, hogy a' mi büneinkért a' ragadó dögleletes nyavalya által büntessen meg. Mi érdemlettük azt-meg,

sot

söt nagyobbakat-is; úgy hogy azt kellefsék meg-vallanunk, a' mit egy alázatos vallást-tévő Embet meg-vallott: *Nagyobb az, a' mit érdemlünk; de még-is kisebb, a' mit fenvedünk.* Melly dologtán halljuk meg, miképen tégyen vallást a' Proféta Jéremiás Siralm. 3: 32, 33. *Mikor bánattal illet-is, ismet kegyelmes léfen, az ő kegyelmességének gazdagsága kerint; mert nem fíve kerint vör; sem bánattal nem illeti az Embernek fiait.* Ismét: *Dávid ugyan e' kerint igen hípen vól: Solt. 103: 10. Nem a' mi bűneink kerint tselekefik művelünk, és nem fizet minékünk a' mi álmokságink kerint.* Add hozzá a' mit mond Asáf Solt. 78: 38, 39. *Az ő haragját sokkor el-fordítja vala, és nem gerjefti vala-jel mindenestől fogva az ő búsulásár; hanem meg-emlekezék arról, hogy testek volnának ok, (t. i. az Izraeliták;) és-olynak, mint az el-muló, és meg-nem-réző fel.*

Kilentzedkor: Fogadáfokat kell Istennek tenni; ha ő Eelségének tetzeni fog, a' Döghalál-által-való tsapást vagy tellyességgel kegyelmesen el-fordítani, avagy annak erejét meg-kisebbiteni's enyhíteni: tehát mi az Istennek az ő tetteletire, hozzája-való háládatosságra, nem tsak el-bánjuk magunkat; hanem az ő Nevének ditsóságára a' mi tole vött javainkból kézek léfünk arra, miképen terjezthetsük e' földön az ő ditsóságát. A' Dávid Király mikor Döghalállal meg-veretett az ő országában, a' meg-haragudt Istennek meg-engegetelésére ilyen orvóssággal élt a' kegyes Profétanak tanatsa kerint; hogy, az Istennek tetteletire-való

D 4.

helyet-

helyet-is gondolt magában; az *Araunens Jébusus-*nak férüjét maga saját pénzén Templom helyének meg-véven; és ott mindjárt oltárt-is rakatván, és áldozatot tévén, az Istent tsudálatoson meg-engefirtelte.

Tizedker: Akár magúkat akarjuk ez ellen a' ragadozó dögös nyavalya ellé megtartani, akár házunkat: az orvoslásnak kiváltképe való reménségét a' könyörgésbē, fonázkodásokbā, könyhullatásokban helyheztesük, azt már bizonyosó megtapaftalván, hogy ezzel az orvóssággal élő Szentek többet nyertek Istentől, mint sem akármivel egyébbel: (a' mint a' példakból eddig meg-mutattuk:) de eziránt több Szenteknek példájit-is hozzuk elő, mellyeket illik kegyesē követnünk. *Móses*, meg-hallván az *Izrael Népnek* a' Döghalál által tellyetséggel való el-töröl-tetése felől ki-adott Isten sententziáját, a' következő gonofit ezzel az alázatos könyörgéssel előzte-meg: *4.Móf. 14: 13.* Monda *Móses* az URnak: "Meg hallják ezt az Egyiptombéliek, kik közzül "ki-hoztad a' Népet nagy hatalomsággal, és ezt "mondanak a' földnek lakosival egybe (: mert meg-hallották, hogy te URam a' Nép között vagy, "és hogy fém-től-fembe meg-jelenttetted magadat "te URam, és hogy a' te felhőd vagy on rajtok, "és felhőnek oslopabā járj nappal ő előttök.) Azt "mondom azért, ha mind egyig el-veštenéd a' Né-per, így földánának a' Népek mellyek hallották a' "te híredet, mondván: mivelhogy az UR bé-nem "vihette ezt a' Népet a' földre, mellyről meg-es-kütt volt nekik, azért vezette-el őket a' pusztá-
"ban;

"ban; mostan azért elmértésék-meg kérlek az "URNak erősege, a' miképen fölöttal mondván: "Az UR késedelmes a' haragra, és kegyelemmel "bővölködő; a' hamiságnak és bűnnek meg-botsátója; ki a' bűnöst nem hagyja büntetés nél-kül; ki meg-látogatja az atyáknak álnokságo-kat a' fjakban harmad és negyed iziglen. Kér-lek kegyelmezz-meg e' Népnek hamiságának a' "te irgalmságodnak nagy volta zerint, és a' mi-képen meg-kegyelmeztél e' Népnek Egyiptom-tól fogva mind eddig!

Tizenegyedker: Emlekezzünk-meg arról, és jussön czünkbe; hogy akkor a' mi Istenünknek meg-nem adtuk magunkat, a' midön kívánta meg-hódolásunkat. Azt parantsolta vala Isten az Izrael-nek, hogy mikor valamelly Város ellen hadat indit, azt elsőben békeséggel meg-kínálják: és ha hódolást téznek, ki is ne vágják; hanem irgalmason bánjanak vele. *5.Móf. 20: 10.* Mennyi-ker kínált az Isten békeséggel; mert ottan-ottan ser-kentgetett Profétáji által, hogy engedelmesek lé-gyünk a' zerint, a' mi vagy on *Amós 3 Rék. 7. 8.* *Semmi dolgot nem tselekefik az Ur Isten addig, míg meg-nem jelenti az ő titkát az ő Szolgájinak, és Pro-fétájinak.* De meg-vayon Istennek az a' panaf-ta ellenünk, mellyet olvasunk *Mát. 23: 37.* *Férüsálem, Férüsálem --- mennyi-ker akartam egybe-gyűjteni a' te fjsaidat, miképen a' tyúk az ő fjsait egybe-gyűjti az ő kárnyai alá: és nem akartanak! Mellyekből ki-tetézik, hogy az Isten mi utánnunkis várakozik,* és addig nem igyekezik minket el-vezte-

veszteni, a' meddig békeségével meg-nem kínál. Ha meg-nem fogadtuk eleve való kínáltatását az UR békeségének; panasz nélkül bizzuk immár kegyelmességére magunkat, akar é meg-ölni bennünket, vagy meg-hagyni.

HETEDIK OKTATÁSUNK

Arról legyen, mi tévők legyünk akkor, midőn már halálos sebet vettünk az Istennek fegyvere által, és már járja testünket, rokkanteti fivűnket a' mérgeg-meg-kent nyila a' Döghalálnak; hol keressünk orvosságot, és sebeinket meg-gyógyító Orvost?

ITt leg-első dolgunk az; hogy valamiként abba a' vétekbe ne esünk; mellybe ejtę magát a' *Füda* Királya az *Ása*; ki lábainak fájalmiban, inkább ragabkoddott a' külső eszközökhöz, mint sem hogy buzgókönyörgése által az ő egészségének helyre való állíttatását Istennél kereste volna; melly fogyatkozását a' *2Kron. Könyv.* emlekezetbe hagyta, Réf. 16: 22. *Meg-betegedék ezek után Ása lábai miatt, Királyságának harmincz kilencedik este-dejében, annyira, hogy igen meg-nevekednek az ő nyavalyája; mindazáltal az ő nagy kínjában-is nem az URat keresé-meg; hanem az orvosokat. A' nyavalyákban, nem kell az eszközökhöz ragabkoddni az Istennek hátra hagyásával.*

Ha keressük az Orvost; meg-mutatja azt minékünk a' Sz: Irás, *2Móf. 15: 26.* az Istent mondja lenni az *Izrael betegségének meg-gyógyítójának.* A' *Malakiás* Próféta pedig *4 Réf. 2. 2.* azt tanítja, hogy az *Igasságnak Napjának férnnyai alatt találta-zik az egészség.* A' *Dávid* Király-is azért ad hálákat Isten-

Istennek, *Sólt. 103: 3, 4, 5.* *Aldjad én lelke-m az URat! ki meg-kegyelmez minden te büneidnek, meg-gyógyítja minden betegségedet. Ki meg-feladítja a' koporsóból a' te életedet: ki tégedet meg-koronáz kegyelmességével, és irgalmassággal: ki minden jóval meg-elégíti a' te fátat; meg-újítja a' te ifjúságodat, mint a' Saskefelyűnek.* Erről a' mi nyavalyá-jaink meg-gyógyítójáról vigabtalásunkra olvashatjuk, a' mi vagyon *2Móf. 15.* Réf. hogy a' *Mára* keserü és mérges vizét fának beléje való vettetésével orvosoltatta-meg Isten. Bizonyára semmimé- mü gonozok úgy meg-nem keferithetik életünket, és a' fojtós Döghalálnak ha nagy ereje vagy-on-is rajtunk, hogy az Istennek hatalmas ujjai által meg-nem edesíttethetnének. Bizzuk azért nyavalyá-jainknak, és a' halálos méreggel meg-fel- hetett tagainknak meg-gyógyítását jó Istenünkre, illy móddal és renddel:

Elsőben: A' mi betegségünknek okát, a' melly- ből származott a' Dögös nyavalya, és a' mi bennünk lévő nedvességeket, lehelletünket, vérünket haláloson el-hatotta a' hirtelen meg-ö- lö mér-eg; jelentsük-meg a' mi hűséges meg-gyógyítóknak; a' ki előtt nints el-titkolva a' reánk botosátott en-nyi fok gonozoknak oka; sőt maga tudja miért fel- besített meg: de hogy ő Felséget annál jobb ked-vel, a' mi meg-gyógyíttatásunkra, és nyavalyá-jainknak meg-enyhítésekre fel-indíthassuk; követ- vén ebben a' Királyi *Prófétát Dávidot*, jelentsük- meg ezen gonoznak kútfejét: *Sólt. 38: 3.* *A' te nyilaid belém akadtanak, és a' te kezed fállott én- reám.*

reám: minssen épség az én testemben a' te haragad
 miatt; mert az én hamiságim elborították az én se-
 jemet, és mintegy nehez tereb reám nehezültenek
 erőm felett. Meg-rothadtak, és meg-senyvedtek az
 én sebeim az én bolondságom miatt; le-borgadtam, és
 igen le-nyomattattam, és mindennap' komoruan já-
 rozok; mert az én tomporim meg-rakattattak nagy fáj-
 dalmakkal, és nincs semmi épség az én testemben; el-
 fakadtam, és igen meg-rottattam; jajgatok az
 én fivemnek keferütsége miatt!

Másodszor: Minekutánna vallást tettünk arról,
 hogy a' mi dögös nyavalyánknak, és senyvedés-
 ünknek nem egyéb az oka; hanem a' mi bolondsá-
 gunk, és a' mi fejeinket elborító hamiságuk; a' min-
 ket meg-gyógyító Istenünket buzgó könyörgés ál-
 tal arra kérjük, hogy engedje meg nekünk minden
 hamiságinkat, és a' dögleletettségnek mérges ere-
 jét vegye-ki a' mi tsontaink közzül, hogy a' mi
 büneink ne emélték-meg egészen a' bennünk lévő
 nedvességet; mert ha hallgatándunk, az esik raj-
 tunk, a' miről panaszkodik Szent Dávid: Solt.
 32: 3. Mikor veszteplenék, meg-avúltanak az én szon-
 táim, az én napestig-való jajgatásom miatt; mert
 éjjel és nappal nehezedik vala én rajtam a' te kezed;
 változik vala az én nedvességem nyári kárarságak-
 ra. De midön az ő bűnét Istennek meg-vallja vala,
 az ő hamiságinak botsánatját nyeri vala; annyira,
 hogy mintegy ditselkedve ekképen kiáltson-fel:
 y. 5. el-vötted az én bűnömnek büntetését; azért
 könyörög tenéked minden fent a' meg-találásnak ide-
 jén: a' sok vízeknek áradási ő hozzá nem jutnak. y. 6.

Tegyük

Tegyük magunkévá azt az alázatos efedezést, mel-
 lyel él vala ama' kegyes lélek Solt. 130. ekképen
 fölitván-meg Istenét: Ha a' mi büneinket meg-tar-
 sándod URam! URam kitsoda állhat-meg? De te ná-
 lad vagyok a' kegyelem, hogy tiszteltessél.

Harmadszor: A' mi meg-gyógyulásunkra felette
 igen fog használni, ha az Izrael Népének nyom-
 dokán járunk: a' ki ő közzülök a' tüzes kigyótól
 meg-mardostatván, a' fel-emelt ércz kigyóra néz
 vala, meg-gyógyul vala, és a' mérges kigyónak
 marásának halálos erejétől meg-menekedik vala.
 Nézzünk mi-is a' mi meg-fehítettett URunkra a'
 Jézus Krisztusra; a' ki az egész Világnak mintegy
 jegyül ki-tétettetett, hogy hitünknek fêmeivel ő
 reá nézzünk; a' ki kéé el-venni a' mi nyavalyá-
 jinkat: úgy mint, a' kinek sebeivel gyógyultunk-meg.
 Esai. 53: 5.

Negyedszer: Ebben a' nyavalyában igen a' éi-
 vet szokta el-fogni a' mérég; azért jó Istenünket
 azon kell kérnünk, hogy minékünk adjon éiv-erö-
 sitő Cordiacumot, orvosságot: Melly-is nem egyéb,
 hanem az Istennek kegyelmes biztatása: ugyan-
 is az Apostol mondása érint kegyelemmel erősítte-
 zik-meg a' fiv. Sid. 13: 9. E' mellett, mivelhogy
 tsak külső nyavalyáinkban-is a' félelem nagy ká-
 rokat tézen a' beteg emberekben; mostan azért
 mikor halálos febeket vöttünk, alázatosan kér-
 jük Közbenjárónkat, hogy szabadítson-meg min-
 ket a' haláltól-való félelemtől; a' mint ő felöle meg-
 iratott: Sid. 2: 15. Meg-fabadítja vala, kik a' ha-
 láltól való félelemnek miatta tellyes életekben rabok
 valá-

valának. Hallattatta Isten mi-velünk azt, a' mit régen mondott Ábrahámnak: 1 Móf. 15: 24. *Ne félj Ábrahám! én vagyok a' te páisd.* Bátorítsom meg minket ama' mennyei Főzár, mellyel bátorítatik vala az *Eklésia*: Esai. 35: 3, 4. *Erősítsétek meg a' ti el lankaát kezeiteket, és erőtelen térdeiteket gyámolítsátok meg. Mondjátok azoknak, kiknek fivérek félelmes: légyetek erősek, ne féljétek, imé a' ti Istentek el-jö bosszú állással, az Istennek fizetésével, el-jö az Isten, és meg-fabadit riteket!*

Örödför: Ha már annyira jutottunk-is, hogy a' halálos meg-sebesíttetés miá meg-kell-is halnunk, és már épen meg-vagyunk győzöttetve hatalmas Bajnokunktól; ne legyen olyan méreg mi bennünk, mint a' Keresztényből Pogánnyá lott *Julianus Császár* felöl olvasuk: hogy midőn sebes nyilal által-lövetterett volna, és már meg-győzöttetését a' *Kristustól* érzené, (: a' kit meg-tagadott vala, és tsak egy *Galileusnak* hiv vala:) a' testéből ki-folyó vért markába vötte, és az egek felé fél-hajigálta, ezt mondván: *Vicisti tandem Galilae!* Meg-győztél immár Galiléából való! Nintsen itt helye a' mérges bosszuságnak, és Istennel-való küzködésnek; Sőt az a' féükséges dolog, hogy a' ki azt ígerte: *Imé el-jövök hamar*; annak ekképen Főljünk: *Fővel Uram Jésus hamar!* Jelen. 22: 20. És immár ideje vagyon, hogy Femeinket a' meny-be függesztük, és az előttünk meg-nyilatkoztatott egeket nézzük, azokban az Istennek ditsőségét; és az Isten Fijának az Istennek jobbja felöl-való állását Fémleljük; mint tselekedett a' Sz. *István*, a' miko-

mikoron kövekkel veretternék agyon; a' kinck-is imádságának e' vala summája: *Uram Jésus vedd hozzád lelkemet!* Tsel. 7: 59. A' vén *Simeontól*-is vegyünk példát; a' ki meg-lárván Femeivel az Idvezítőt, így bútsúzik-el e' világi élettől: Mostan bortsátod-el a' te Főlgádat URam békeséggel a' te beféded Fzerint. Luk. 2: 29.

Könyörgés.

Mellyel élhet az Istennek, sebes, és mérges nyilaival meg-sebesíttetett ember a' Dőghalálban, midőn immár semmi egyéb hátra nintsen, hanem hogy meg-nyilatkozzanak a' beteg ember előtt az Istenek egei, és meg-lássa ember az Istennek ditsőségét, és az ő Idvezítőt.

EN URam! én erős Istenem! Nem kerülhetem-el, hogy halálos sebet ne vennék velünk való harczo-lásodban: Már érzem, hogy életem el-romlására el-batalmazott az én testemben bé-lövettetett mérges nyilad; mert e' volt URam a' te Fent akaratod; légyen ebben tenéked ditsőség: Már látom, hogy a' fűvet, és annak virágát meg-fújta haragodnak Fárasztó fele, és ezennel oda lefű annak minden ékecsége, helyem is nem találhatik az élők között többé: Már Fintén véghez megyen rajtam bűnünk ellen ki-mondat-tatott igaz sententziád: por vagy, és porrá kell lenned: Már hátam megé vetettem azokat, a' mellyekre e' gyarló életemben ezelőt előre néztem, és csak azt várom, nyilatkozzanak-meg Egeid az én Femeim előtt: Már testemnek földi sátorát el-bom-lani látom; hogy új hajlékban fel-öltöztessem. De mostan kívántatik Idvezítő Jésum, hogy Szent Lel-
ked ál-

ked által a' ki másra el-kéfittefsem; erősítsed-meg hitemet; elevenítsed meg remétségemet; gyúlad-fel hozzád való feretemet; neveljed te hozzád vágyakozó buzgó kívánságomat; oltalmazza-meg, hogy halálomnak óráján meg ne bódúljon elmém: A' Sátántól meg-ne kísértessék 's gyözetessék lelkem. Inkább várlak Uram Jésus tégedet, azoknál, a' kik az éjtfakait vigyázás után a' virradtat várják; Inkább fomyúhozza lelkem-Kegyelmedet, mint sem a' meg fomyúhozott farvus fomyúhozza a' hideg forrásnak vizét. Fövel Uram Jésus hamar! vigyed-bé az Egekbe lelkemet; a' hol az életnek vize meg-ujtson engemet; a' könyhullatás tágítsa femeimet; a' nyomoruság ne fojtogassa lelkemet: légyek boldog én, és a' kik ez után meg-halnak, meg-nyugodván az ő munkájoktól velem együtt, Ámen.

NYOLCZADIK OKTATÁS,

Nézi, és illeti azokat, a' kik el-nem hüllottanak az Istennek harczán, és a' Döghalálbá meg-maradtanak; a' kik-is itt ilyen dolgokra figyelmezzenek.

Ltsöben: Ugy ítéljenek magok felöl, a' kik a' Döghalálban meg-maradtanak, és el-nem hüllottanak; mint a' kik a' sürü harczon, fegyvereknek villogások, nyilaknak vagy lövéseknek zápori között meg-maradnak, és el-nem hüllanak: Ezt jelesen adja-ki a' 91. Söltár, p. 5, 6, 7. Ne félj az éjtfakait rettegéstől, és a' nappal repülő nyiltól: Az éjtfakait kegyetlenkedő dögtől, és a' délben puskító Döghaláltól: Ha el esnek mellöled ezeren, és jobb kezed felöltiz ezeren; mindazonáltal te hozzád nem közelget. Ennek elötte fel-tettem; hogy a' ki a' Dögha-

Döghalál között vagyon, mint valami vijadalban fegyver között vagyon. A' ki meg-marad, és el-nem hüll a' Döghalálbá; az-is annakokáért mint a' harczon meg-maradt vitéz zinte úgy vagyon.

Másodszor: Valamint hogy a' hadban, és vijadalban nem tulajdoníthatja ember a' maga meg-maradását a' maga karjainak, vigyázásának; a' mint vagyon, Sölt. 33: 16. Nem szabadúl-meg a' Király az ő Népének sokasága által; sem az erős nem szabadúl-meg az ő erős ereje által, és ísmét: Prédik. 8: 8. Egy ember sem uralkodhatik a' maga lelkén, hogy meg-tartsa az ő lelkét; és semmi hatalmasság nem fog a' halálnak napján, és az ütközetben semmi a' nyil; és a' tusakodás nem szabadítja-meg azt a' ki azzal él. Ugy zintén, a' ki meg-maradott a' mérges Dögnék idején; nem tulajdoníthatja a' maga erejének, vagy böltseségének; hanem az Isteni Gondviselésnek.

Harmadszor: Ne örvendezzen másnak el-hüllásán, ne följön az ellen bolondúl; a' mellytől fél vala a' Dávid Király: Sölt. 39: 9. A' bolondnak földalmára ne adj engemet: Es ne ítéljen úgy, hogy ha ő meg-maradott, jobb lett volna és igazabb annál, a' ki a' Döghalál által ki-vágattatott: melly vakmerő ítéletnek el-távoztatásáról hathatósan tanít az Idvezítő, Lukáts. 13: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Fövének ugyan-azon időben valami emberek, kik neki hirt mondanak a' Galileabéliek felöl; kiknek véreket Pilátus elegyítette vala az ő áldozatokkal. És felelvén Jésus, monda nékiek: Gondoljátok é, hogy e' Galileabéliek bünösök voltak volna a' több Galileabélieknél,

eknél; mivelhogy ezeket fenvedtek? Nem, mondom néktek: Sőt inkább ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlatosképen el-veftek. Avagy ama' tizenyölcz embereket, a' kikre szakadt a' torony a' Siloámnál, és meg-ölte azokat, alitjátok-e hogy minden embereknél, kik Férusálemben lakoznak, bünöshök voltanak volna? Nem, mondom néktek: Sőt inkább ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlatosképen el-veftek.

Negyedfer: A' Döghalálban meg-marattak, fokkal tartoznak Istennek; a' mint taníttatunk a' 116. Sölt. 1. ψ. Szeretem az URat; mert meg-hall-gatja az én fomat, és ψ 2, 3, Mert az ő jület én hoz-zám bajtotta, midön az én életemnek napjaiban ötöd-fegédségül hívnam. Környül-verték vala engemet a' halálnak kötelei, és a' pokolnak keserüségei el-foglal-tak vala engemet: nyomorúságot, és nyavalyát talál-zam vala; add hozzá a' 8, és 9. verseket, Mivel-hogy meg-fabádisottad az én lelkemet a' haláltól, fe-memet a' könyhüllatástól, lábaimat az eséstől. Szün-zelē járok az URnak orozája előtt az élöknek földök-tő. Ha Noé az özön-vizből (a' bärkábā meg-rattat-ván:) ki-jöven, oltárt épített, és áldozott az Isten-nek, 1 Móf. 8: 20. bizony a'nak háláadására-is méltó az Isten, a' kit a' halálnak özöne el-nem seprert. Ha Dávid az öldöklő Angyal meg-tiltatása után, ma-ga pénzén, Istennek Templom helyet vett, és ott áldozatot tett; tartozik a' Döghaláltól meg-tar-tatott ember-is az Isten ditsőséget minden erejé-vel, és tehetségével elő-mozdítani; 2 Sam. 24.

Ötöd

Ötödfer: Minthogy pediglen a' Döghalálban meg-tartattatott Személyek fok rendbéliék: Ma-gok is fenvedhertének a' Mirigybē, és kártvalhatá-tanak, vagy Szülejekbē; vagy Magzatjokbā; vagy Férjekben; vagy Feleségekben; vagy Vérekbē; és Atyafiaikban, s a' többi. Ehezképeft akárminémü rend, és állapotbéliék légyenek; meg-kell esmér-niek, és meg-esmérvén meg-kell vallaniok, hogy az UR igaz volt, az öitéleti is igazak: A' kegyes Mauritius Imperator, midön Feleségének, három Leányinak, és Fijainak (: kik között volt egy Tse-tsemő, és Dajka kebelén nevedő:) a' kegyet-len Phocas fegyvere által való fel-konzoltatásokat keservesen szemlélte volna; (maga pediglen a' Csá-ézár leg-utólsókori fel-konzoltatásra tartatnék:) ezt az alázatos vallástételt tette: Igaz vagy URam, és igaz a' te itéleted. Sölt 119: 117.

Hatodfer: Soha el-ne felejtseed, másoknak pe-diglen a' következendő Nemzetség között-iski-be-élljed, minémü keserves állapotban vagyon a' Döghalálban forgó ember; a' midön azt gondolja Reggel az ember, hogy estvére meg öli az Isten; Estvé úgy gondolkodik, hogy éjtfakáig öli-meg; és ha az Ejtfakában nem, Reggel mint az oro-žlán, meg-rontja Ister minden tetemeit: Abban az állapotban, mint a' daru és a' fetske, tsak tsi-vog az ember, nyög mint éintén a' galamb, melly keserves állapotját a' Pestisben így panaszolja, és

E-2

hagyta

hagyta emlékezethé az *Ézékiás Király*: *Esa 38:12*.
Ha pedig len a' mirigyben vólt, és meg eleve-
dett, akképen fóljon, mint az említett Király:
Engemet el-aluttál vala, és meg-elevenítél. 4. 16.

A' Döghalál meg-zúnése után
való Háláadás.

Nagy itéletű igaz Isten! a' ki gyakorra akar nagy
itéletek által meg-dítsóitenni az emberek kemek
előtt; fel-öltözöd sokkor a' boffúállást mint egy palá-
tot, és el-kéfitéd magadat mint egy ellenség, hogy
ki-menj a' báládatlanok ellen, és meg-tapodjad őket
mint a' sárt: Akkoron te előttöd tűz-mégyen, homály
és sötétség vagyon környüled; Haragod előtt meg-
indúl a' föld, és a' félelemnek miatta az erőseknek-is
zérdek öfve verettének; és a' vigaságot-ferető fi-
vek-is fájdalmat véfnek és fenvednek

Meg-kell vallanunk, óh mi nagy Istenünk! dítsősé-
gedre; meg-mutattad minékünk-is te magadat hara-
gos fínben és ábrázatban: és a' ki felöl eleitől fogva
hallottuk, hogy a *Fehova* ól; a' *Fehova* sebesít; a' *Fehova*
a' mélységbe-le-táfit; meg-bizonyítád te-maga-
dat tselekedettel ilyennek lenni. Ki-jóvé mi elle-
nünk-e' sralmas eftendöben mintegy ellenség, által-
menél-közöttünk; és a' halálos vereség-miatt hüllöt-
tanak orczád előtt a' vénnek, az ifjak, a' tsetsemök.
Az itélet mellöt el-fogytak a' Förvény-tévök; az *Á-
ron Háza* el-puftult, és az *Oltár* mintegy magának
hagyatott.

A' kibet meg nem öltél-is-közülünk, azokat-is na-
gyobb-réfiut meg-sebesítettéd, nyilaiddal testeket
meg-rakván; hogy sántikálva járnának, ugyan le-
görbitet-

gördítetted. A' meg-maradtakat a' tűzből ki-raga-
dott üföghöz hasonlökká tette. Örök emlékezetre,
és mindenkori meg-síratásra méltó nagy itéletet
vittél URam véghez mi közöttünk.

De mind ezekben-is igaz voltál, és minden itéletű
igazak: mert mikoron nyugodtál, a' mi el-áradott
gonofságink tégedet meg-báborítottanak, és a' boff-
fúállásra-elö-hittanak.

Mindazonáltal óh igen jó, és igen kegyelmes Atyánk!
irgalmasabban tselekedtél mi velünk, a' mint érdem-
lette volna álnokságunknak hamisága: Mostan lehet
vala meg, hogy el-vefénk, mint az *Egyiptombéli-*
ek döggel, avagy mint a' *Sodoma* és *Gomorrabéliek*
tűzzel.

Légyen áldott az URnak nagy neve, a' ki a' ha-
ragból jóakaratra fordúla hozzánk, és hagyta még
valami kevés magot meg-minékünk, a' mellyben ma-
gát meg-dítsóitene, a' mellyel tsuda dolgait fémél-
tetné. Mert nem a' koporsó dítsér URam tégedet,
sem nem a' halottak látják tsudatételidet; az élök, az
élök, mint mi-is mostan, terjesztik dítséretedet. Óh
URam! erősítsd-meg hozzánk való kegyelmedet:
és a' miképen puftulásunkból mintegy örömet
vettél magadnak; sokkal inkább fel-épülésünköl. Ne
újítsad-meg vereségünket, és ne kéfíts újabb ostromot
mi ellenünk, hogy az elsőnél nagyobb lenne az utolsó
vereségünk.

Örizz-meg minket a' büntöl, hogy tégedet újabb ha-
ragra ne ingereljünk: magunk a' magunk indúlattal
nem bírunk, annakokáért bírjad Szent Lelked által te-
magad fenttségben a' mi indúlattunkat.

Adj, minékünk bálaadó fívet; hogy meg-tartá-
sodért mindenkor ditsérhefsünk ekképen tégedet. Áld-
jad én lelkem az URat, és minden én belső réfeim az
ő fent nevét. Áldjad én lelkem az URat; és el-ne fe-
lejtkezzél semmi jótéteményiről. Ki meg-kegyelmez
minden te bűneidnek, meg-gyógyítja minden beteg-
ségidet. Ki meg-fabadija a koporsóból a te élete-
det; ki tégedet meg-koronáz kegyelmességével, és ir-
galmassággal; és a ki meg-újítja a te életedet.

Azokert-is eszédeznék tenéked mint kegyelmes
Atyánknak, a' kiken még rajtok fekszik itéleted, és a'
kik halálos vereség által eméftetnek; légy azokhoz-is
jóakarattal; fűntessed-meg közöttük az uralkodó Dö-
göt, és adj nyugodalmat önékik-is; minden napi kesé-
riúségeket, sérelmeket irgalmason enybitsed-meg.

A' kiknek pediglen még eddig meg-maradások volt
a' te fárnnyaid alatt; azokat továbbra-is védelmez-
zed; és az ő életek ellen el-batalmazható Dögöt rólok
fordítsad-el: Hogy mindenek kóftolhassák az URnak
jóvoltát, és tégedet sok népek ditsöitsenek, a' kit illet
minden ditsőség, tíftelesség, és bálaadás, Fijaddal a'
mi Idvezítőnkkel, és áldott Lelkeddel egye-
temben, Ámen.

AZ EGÉSZ MUNKÁT BÉ REKESZTŐ
egynébány tanúságok, a' 90. Soltárból.

Az 1, 2, 3, 4, 5. versekből:

AZ Istennek örökkévalósága, és örökké tartó
élete, olly fundamentoma a' meg-romlását
értő, de Istenben bizó embernek; hogy azt meg-
gondolván, és fontolván, bátorságos lehessen ő
arról, hogy ő neki hajléka lehet, lézen-is Isten,
életé-

életében, halálában, és halála után-is; mellyel hatha-
róson akkor-is vígáftalja magát, mikor porrá lére
felől Istennek szájából a' ki ment sententziát hallja.

A' 6, 7, 8, 9. versekből: Minden ítéleti Isten-
nek, nevezetesen a' közönséges Döghalál, az
ember bűnének napfényre való hozattatásának, és
bűnről való meg-győzöttetésének alkalmatósága.

A' 10, 11. versekből: Minden ember esmérí
ugyan mind rövid vóltát életének, és hamar való
el-repülését; mind pedig rövid életének sok gonó-
fit, és terheit: mindazáltal kevés ember találratik
a' ki ezeket úgy értse, és Istennek haragját is úgy
vegye ezébe, hogy abból az Isteni félelmet-is meg-
tanúlja

A' 12, 13. versekből: Olly bóldogtalan és go-
romba az ember, hogy ő az Istennek haragját
ámbár lássa-is életének rövidségében; még-is ne-
hezen indul az Isteni félelemre, napjainak böltsen
való igazgatására; hanemha Isten Tanító Mesterül
adándja magát az emberhez.

A' 14, 15. versekből. Látván és értvén a' rövid
idejű, és rövid életének sok gonófit hordozó
ember, rövid és nyomorúságos vóltát életének;
abból okot vehet, hogy annál inkább kívánja Istené-
nek kegyelmének jó reggel rajta való fel-virradását,
mennél inkább érzi életének gonófinak nagy sülját.

A' 16, 17. versekből: Sokképen elégíti ugyan meg
az embert az Istennek kegyelme; de a többi között,
akkor nevezetesen, midön úgy adja Lelkét, hogy az
embert egészen meg-épipri, jó munkájára el-
kékíti; és elő segítí.

V E G E.

